

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaszat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

Minden szombaton,
egész ivon.
Szerkesztői Iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: - 6 ft. - kr.
Fél évre: - 3 " - "
Évnyelvedre - 1 " 50 "

Hirdetések

A hat hasábon pallosért 1 szor 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A "Nyílt téren"
egy petit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Postán: ZEISLER M.
Bécs, Hamburg, Berlin, Majna-m.-Frankfurt- és Basel-
ben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipse, Bern, és
Stuttgarban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK

A felsőház reform-ja előrajzának kísérlete.

Si quid novisti rectius ista,
Candidus imperti, — si non, his
utere mecum. Horatius.

Ezen fontos ügy a 1. m. trónbeszéd értelmében nemsokára országgyűlési tárgyalás alá kerülvén, batorokodom fölülte igénytelen nézeteimet itt minden szerénységgel előadni.

Az alkotmányos elvnek a monarchiákban fenntartására egy loyális, szilárd alapokon gyökerező aristocrazia nélkülözhetlen tényező, de mely korántsem mint cél, hanem csak mint eszköz tekintendő. Bizonyos, hogy majd derülni azon dicső nap, midőn üdvözítőnk szent tanai szellemében minden hasonló, az emberiség közt fenálló osztófalak összeomlandnak és romjaikon az ész és erény korszaka emelkedendik; de minthogy „salus in natura non datur,” míg ez árnyékvilágban azon üdvözítő idő beálland, javítsunk koronként minden halandó szülte intézményeket, s így az aristocriát is — vagyis hazánkat illetőleg ennek első osztályának — a mágnsai rendnek a felsőházban képviselősege formáját. Mert:

1. Ha a mágnsai rendnek utóbb is jelen állapotban kell maradnia, könnyen történhetik, hogy olykor egy család számos tagjai túlnyomó erővel birandnak az országgyűlési határozatok eldöntésében, sőt történhetik, — hogy egy mágnsai család elszegényedett tagjai ezen cél elérésére a különböző pártok által kortések gyanánt fel fognak használtatni.

2. Ha minden mágnsai családból csak egy személyiség képviselendő családját az országgyűlésen, — akkor az aligha független lesz, minthogy vagy a kormány által nevezetik ki, vagy saját családjá tagjai által választatik meg. Az első névze szükségtelen itt több védvet előhozni, a másodikat illetőleg pedig a család tagjai köréből vagy a hivatal köréből legkitünőbbet, vagy a legidősebbet (senior-t) megválasztja. — A hivatal viselő független leendő, nem tudjuk, a senior megfelelő-e a közmondásnak „In senibus consilium,” igen kétes.

3. Ha a birtoknak bizonyos mennyiségével jár a felső táblánál ülésnek joga a nélkül, hogy ezen birtok egész tömegében képviselői joggal az előszülöttre szálljon, majd a felsőház ugyanazon ingó elemekből fog állani, melyekből az alsóház, holott az elsőnek rendeltetése a józan értelemben vett stabilitás elvét képviselni és így ezen másodiknek ellensúlyul szolgál.

Mindezeket fontolóra vevén, meggyőződésem szerint a felsőháznak tekintélyét, hatékonyságát és állandóságát csak azon módon lehet biztosítani, ha ennek szervezése a birtokon fekvő aristocriátára, a pairie-re állapittatik, mert minden más mód céljának meg nem felel, és már magában rejti a kora enyészeti csirját.

Különösnek fog látszani, hogy a szabad-
elvárság ezen korszakában, hol minden elő-
gok eltörlésére, a köznivelletúra minden
politikai irányok összepontosulnak, pairie-
nek állapittatását ajánlom. De ezen szerény
sorok írójának korántsem célja a monar-
chicus vagy republicanus intézmények elő-
nyeit és hátrányait fejtegetni, hanem csak
a felsőháznak kívánt, sőt okvetlen szüksé-
ges reformjára nézve, igénytelen nézeteit
röviden előadni.

Ugy hiszem, hogy különösen jelen időben
egy felőlről és alólól egészen független és
így üdvös céljának megfelelő felsőház csak
a pairie alapján szervezhető. Azon netaláni
ellentétésre, miszerint a két kamarai rend-
szernek fenntartása épen szükségtelen, azt
feleljük, hogy magának az éjszak-amerikai
egyesült államok szabadságának alapítói,
noha helyzetöknél és viszonyaiknál fogva
erre legkevésbé szorultak, szükségesnek
tartották a törvényhozó testnek két kama-
rába felosztását, és hogy a hasonlóban el-
ismert szabadelvű főautoritások és soraikból
különösen Stuart Mill oda nyilatkoznak,
miszerint az egy kamarai rendszerben is
szükséges conservatív elem legyen képviselve,
mi csak örökös pairie által történhetik. Való-
ban örökös pairie nélkül a két kamarai
rendszer igen is hiányos. Hiszen magának
az angol parlamentnek lényege ennek bölcs
szervezési módjában gyökerezik, benne t. i.
az ingatlan birtokon alapuló felsőház és a
változható képviselőház alakítják azon két
oszlopot, melyeken az angol alkotmány alap-
ul, és melyeken ez a viharok dacára dic-
sően fenntartja világhatalmi állását. — A
felsőházban a nemzettől és királytól függet-
len, gazdagság, születés és miveltés által
kitünő örökös pairie-k ülnek, kik a trón és
nemzet között közvetítő állást foglalnak el,
valódi aristocrazia legnemesebb értelemben,
minthogy benne a királyság legerősebb véd-
oszlopát, s a nemzet szabadságainak legszil-
ládabb bástyáját leli. Ily gáton a nemzet
vad zajongási ügy megtörnek, mint a zsar-
nokság szenvedélyei. Ha hazánkban az erős
hatalmas kormányok — milyenekre a dolog
természeténél fogva minden statusnak szük-
ségsége van — ellensúlyul egy független
birtokon fekvő pairie és egy democraticus
elemekből szerkesztett követkamara állitta-
tik, akkor a magyar status hajója szeren-
csésen és győzelmesen indulhat a minden-
ható által kitűzött pályáján, de ha az érin-
tett tényezők bármelyikének is túlnyomó
hatalom tulajdonittatik, akkor a fejlődő po-
litikai viszonyokban egy ideig ugyan szaba-
don lobogtathatja zászlóit a világ nagy ten-
gerén, de majd nemcsak zátonyokban fel-
akadand, hanem az első szirtzen hajótörést
szenvedend, és töredékeivel a szomszéd ha-
talmaknak részint tatározására, — részint
szilárdabb alkotására szekeret nyujtand.

De ha egyrészt szükséges a mágnsá-
got fekvő birtokra, — első születési joggal
alapítani, szükséges egyszersmind az utószü-

lötteknek sorsát biztosítani, és pedig az által,
hogy az, ki családja részére pairie-t kíván
alapítani, köteles legyen vagyonának bizonyos
részét utószülöttjeire szállittatni, a pairie-
nek minden utóbbi birtokosa pedig kötelez-
tessék testvéreinek vagy bizonyos összeget
tőke gyanánt kifizetni, vagy azokat bizonyos
pénzbeli járandósággal ellátni. Mi az utó-
szülötteknek legidősebb testvérjök ellen ne-
talán gerjedő kaján indulatát illeti, ez idő-
vel egészen elenyészendik, és helyébe nemes
versengés álland. A szerencse által vagyoni-
nal kisebb mértékben ellátott utószülöttek,
idősb testvérjükkel versenyezni fognak az
értelmiség pályáján, nagy szorgalommal ve-
vén hasznát a nevelésnek, melyben azzal
egyenlőleg részesülnek, és magukat a tuda-
mányoknak, művészeteknek és műiparnak
nagyobb buzgalommal szentelvén, sikere-
sebben lépndnek fel a választott pályán,
míg végre a születésnek kisebb kedvezése
dúsan fog pótoltatni az érdem felsőbbsege
által.

És tekintsük a legtöbb országnak, külö-
nösen annak, mely, mind intézményeire,
mind hatalmára nézve föltulmulja a többie-
ket — történetét, azt látjuk, hogy legjele-
sebb fiai nagy részben a pairie családok
utószülöttjei valának.

A pairie-k állapítása azon fölülte nagy
előnyvel is bir, hogy általa még számosabb
alkalom nyujtatnék minden polgári osztály-
zat tagjainak érdemeik által a pairie-k so-
rába lépni, mint eddig nyujtatott a mágnsai
rendbe soroztatni, és a pairie természeténél
fogva a pairie-k utószülöttjei nem állandnak,
miként eddig a mágnsai rend minden tagjai
olkülönözve a többi osztályoktól, hanem ve-
lők összelegyednének, s minthogy a pairie
családok tagjaikat a nemzet minden osztá-
lyában szétszórvva találják, kellő tekintettel
viseltetnék az alsóbb osztályzatok iránt is,
melyeknél viszont megszűnnék a magasabb
rangpolczon állók iránti idegenkedés és he-
lyébe bizodalom lépne, melynek üdvös ere-
ménye volt a közalkotmányt leginkább biz-
tosító elemek fejlődése, egyesülés és egyet-
értés.

Mindennél fogva pairie-k állapítása egyet-
len módja a felsőház gyökeres életdús re-
form-jának; minden más szervezési mód
nem egyéb, mint halál-arcznak rózsá pírral
bekenése.

Ne aggódjék senki, hogy a pairie-k alapi-
tása által az illető családok tekintélyökben
csorbát szenvedhetnének. Mindenki tudhatja,
tudja is, hogy az utolsó-rangu pairie világha-
talmi honjában nagyobb tekintélylyel bir,
mint a serdülő magyar földön az első-rangu
mágns, és hogy bizonyos, miszerint majd
itt is azon családnak, mely csak egy pairie
birtokában álland, sokkal több tekintélye és
hatálya leendő mint jelenleg, hol ugyanazon
családnak tagjai tuczat számra ide-oda el-
elszórva józan cél nélkül gavalléroskodnak,
vagy holmi szugolyokban dicstelenül ten-
göndnek.

Végre még néhány őszinte nyugtató szó
osztálytársaimhoz, kik hiúság szülte okból a
pairie alapításától irtóznak. Ha — minden
sértés nélkül legyen mondva — maga az
indítványozó, kinek családja három század-
nál tovább örökös mágnsai méltósággal él,
azon gondolatától vissza nem borzad, hogy a
pairie-k alapítása által utódinak nagyobb
része mindennemű alsóbb osztályokkal ele-
gyedik — másoknak sincsen okuk kétségbe
esni, hogy utódaik hasonló része ugyanazon
sorsban osztozand.

Csömöri gróf ZAY KÁROLY.

Népevelés.

IV. nevelészetű pályamű.

(Folytatás.)

I.

„Az ember nevelés által válik emberré.”
Fichte bölcsész tudománytanában ez állí-
tásánál szebbre, és valóbbra alig akadhatunk.
Mert e vallomással minden erkölcsi személy
javának elérésére egy tetemes fokkal emelt
főlebb az emberiség világ-nézetét. Midőn a
mindenség létemre ki mondja határozatát,
vagyis midőn születnek bölcsészeti nézpontból
elismert, és megerősített dolog az, hogy ak-
kor még nem vagyok egyéb, mint bármelyik
érzéki lény, mely értendő ösztönök izgatásai
közt nyögi az alsóbbrendűség szerepét. Való
ugyan, hogy már ekkor is észrevehetőleg
lappangnak bennem a gondviselés testi s
lelki ajándokai; de az is áll, hogy mindezek
csak későbbben, és lasudan indulnak fejlődés-
nek, mely ajándékok ha fejlődésökben bizo-
nyos gondnokot nélkülöznek, a csekélynél is
csekélyebb fokra szállnak alá. Míg ellenben,
ha vezérok józanul kifejlett értelmiség:
akkor miként az egyszerű csirából szép s
gyümölcsözönővénnyek: úgy a tehetékekből
(mert így nevezi a bölcsészet a gyermekben
rejlő, s Istentől belé oltott fejtelenségeket)
szép tehetségek fogják hasznukat terjeszteni
egykoron. És valamint a csirjából fejledező
növénykének örökös szemü kertészre, szint-
ugy a gyermeknek hogy becsületes honpolgár
váljék belőle értelmes, és erkölcsös nevelésre
van szüksége.

Hol a célpont talán jól van ki szemelve,
de elérésére a kezdetleges eszköz tévesen
alkalmazva, ott a későbbben kétségkívül bekö-
vetkezett akadályok csakhamar azt mutat-
ják, hogy a hiba, melyet elkövetünk, nem
csekély ugyan, de mégis javítható. Így áll
ez az emberi életre nézve, s ez által a tár-
sadalomra is. Az ember, és nemétől képe-
zett társadalom hogy boldogságát elérje,
és a földi jólétet maga köré varázsolja, fel-
tétlen szükségét kell hogy vallja először a
nevelésnek, másodsor a nevelésnek, s har-
madsor is a nevelésnek. Míg ebben hiányt
szenved az ember, és vele együtt a társada-
lom, addig ne ütközzünk meg azon, hogy
mindig fogunk találkozni rablók, gyilkosok,
s egyáltalán erkölcstelen emberekkel; ne

Szerkesztéségi példány.

*) E cikk közlésére a szerző ur által szövegtel-
tünk fel. Szerk.

higynk, hogy addig rendeltetési utunkon halunk.

Már ha ez áll, a minék megdönthetetlenül állnia kell és ha az alsóbbrendűség legnagyobb zömét a nép teszi, ugyan ki merné azt mondani, hogy a nép nevelésére, oktatására kitűnő és első gondot kell fordítani?

(Folyt. köv.)

SZERÉNYI ENDRE LAJOS.

Levelezés.

Kis-Kanizsa, június 3. 1869.

Püspök ur d'excellenciája kegyes engedelmű folytán az első urnapi ünnepély mult vasárnap városunkban is fényesen megtartott. Már reggeli 5 órakor tárcaklavyások hirdették az áhítatos örömet, mely körmenetkor a nagy számmal összeroglott hívokot legüldöző buzgóságig áthatotta. Az ünnepély díszítet zónán és itt állomásozó katonaságon kívül kedvesen emelték a a koszorús leánykák, kiket Tanczos István tanító ur eczélra izlésteljesen utasított. — Szóval igen sokáig élni fog keblünkben a napszentelt emléke, melyon Kis-Kanizsa szülöttei példányosorú vállalkosságuk által dicséretesen megcáfolták a felületes, félszeg védelmet, mely egyesek felött úgy mint sokakon legüldöző igasztalanul törte el levonó krízise pálcáját. — Hol a forrás ily tiszta, a moral polgárisodás bizton számíthat jövőjére.

Az indítványozók: Faics György tanító ur és úr. Pländer József templom-atyja fogadják köszönetünket szorgalmazásukért, mi által az évenként előforduló szentély-bucsu megtarthatásait is eszközölniök sikerült.

Éljönnek sokáig az egyház és haza javára! Végül nem hagyhatom említés nélkül, hogy a városunkban nem rég megalakult iskolatanács logközelebb 2-dik ülését tartandja. Ft. Könynyo Alajos igazgató ur eljárás buzgósága a kivitel legszebb reményeirel jogosít bennünket. Sok ily kitűnő férfit a magasztos tanúnyek!

H. S.

Keszthely, máj. 29. 1869.

Egy pár ószinte szó, ha nem használ, de nem is árt! — Ha valaki egy szobába lép, rondszen így üdvözi a családát: adjon isten jó napot! (t. i.: ha nappal megy) nekem is, miután a „Zala-Somogyi Közlöny” nyilvánosan fényes nappal üdvözöl, ezt illenék mondanom; de szabadságot veszek magamnak a kis változattal élni: Adjon isten a „Zala-S.-Közlöny” nek sok előfizetőt... ezt pedig azért teszem, mert a kívánságomban már benne van a — jó nap.

E bevezetés után hozzá fogok a keszthelyi mozzanatok élvezetdus napjairól írni. 1-ór. máj. hó 22-én a nyári színházban tartott hangversenyről csak annyit szabad legyen megemlítenünk, hogy tiszta jövedelem Reményi ur közreműködésével 160 ftra rugott.

A nemes ezéért összes gyakornok uraknak, és más működő tagoknak is azon ohajtsunkat fejezzük ki: a magyarok isteno sokáig éltesse! Svastics ur országosan ismert genialis zeneszerzőnk még most is egyre működik, de egyet so ad ki, elteszi asztaliókjába: azt mondja, majd elhunytával lésanak napvilágot, a később-kori zeno-műértőknek hagyományozza, s az egyiko még most is a megőszült jó öreg, a magyar zamatot nóták teremtőjének, egyaránt jó vig kedvű.

Sokszor még rá is huzza, ha a művész-barátok meglátogatják. Szép azt látni és hallani, midőn kedélyes nyirettyűjével a jó öreg még most is mely varázs-hangokat csal ki; mely, bús és komoly nótákat huz, a midőn a látogató művész-barát távozik tőle. Valóban büszke lehet Keszthely városa, hogy ily művész a vég porceit is itt akarja tölteni. Eltesse az-isten sokáig az őz bajnok a veterán zeno-szerzőt!

Meg kell még említenem fíradhatatlan K. J. zongora-tanító urat is, kinok a mult hangversenyben kedves kis tanítványa lépett fel; valóban zongoratanítónak előnyére szolgál, kár hogy nagyobb pártfogásban nem részesült. A honvéd-eborzás július 1-én fog itt meg kezdődni, ha igaz; a papi gyűlés a mult héten volt itt, hogy mily erőt bányt tett, azt majd jövő levelemben hozandom.

Még kevés fűrdő-vendégünk van, úgy hiszem, a június hó meghozza őket.

Majd is ki feledém a javát; egy új nyári színházról van szó, hogy lesz építve, még pedig közel a balatoni hideg fűrdőhöz.

A jelenlegi vállalkozó szellemű szüvegazgató s a részvénytársulat érélyes óhaja, valószínűleg tottlogosítik is a szándékat. *)

A viszontlátásig!

L. K.

Heti szemle.

Június 4-én 1869.

(Bfi) A szegedi nőegylet „Bazár”-jának tiszta jövedelme: 1062 frt 69 kr., mely május 17 és 18-án tartott. — Az egyipt. alkirály aug. hóban lesz Pesten. — Koenitz Miksát; kiról híro járt, hogy N.-Kanizsán is járt volna, Passauban fogták el. — A lipótmezei tébolydában most 261 beteg ápoltatik. — Pesten jelenleg 26 nyomda van. — Kéjutazást terveznek ismét Budáról Triestbe és vissza tetemenen leszállított áron. — Mária Valeria főhercegnő beteg volt. — Szathmárt egy oly ritka rózsát virit, melyen 3000 rózsza van. — A katonai pensiók 7 millió ftra rugnak. — Az angol király május 25-én volt 50 éves. — Az osztrák államadóság jelenleg 2.691.067.316 frt, melyből Magyarországra 307 millió frt esik. — Otto bajor kir. hercegnék Pesten alig tudtak vendéglői szállást adni. — Galiczia egész területén f. évi sepi. 1-től kezdve a lengyel nyelv lesz a hivatalos. — Izabella királynő 63 millió reallal tartozik a spanyol kincstárnak. — Pestou nyilvános eszmatistitő intézet engedélyzéseért folyamodtak a kormányhoz. — Új Panáton egy 99 éves férfi végezte ki magát érfelmeztesséssel. — A moldvai marhavész megszűnt. — Dr. Kálmán Izidor N.-Váradon ismét egy 17 éves leányt talált, kinok jobb oldalon van a szive. — Az első honvédtábor már elkészült. — A győr-grázi vasut két consortiuma egyesült. — Az akademiái Nádasdy-jutalomra 2 pályaműt küldött be. — Az álta-

*) Mind szép, mind helyes ez, de mit ér? ha csak a pillanat lelkesedésével teszik, hiszen most is mily szép színház van Keszthelynek, hanem oltá tektüve valóban orrossavár s z i u e h á z, a vidéki azt gondolja üvegház, melyet oldalt bizonyos valamivel fűtenek! Szerk.

TÁRCZA.

Egy holdvilágos...

Egy holdvilágos, szép, nyári éjszakán, Kitekinték kis szobámnak ablakán. Elmerengve néstem a kis csillagot, s amint néstem, láttam, hogy egy lefutott.

Oh szép csillag, boldogabb vagy te mint én! Lefutottál, pihenhetasz sír fonékán. Nem ragyogod be többé az éjszakát, Nem is féled a nap búske sárgát.

Egy holdvilágos szép nyári éjszakán Meghallgattam, mit dalol a csillagány. A bokorban oly bús hangon kesere, Hogy s párját mindhiában keresé.

Ugy sajnáltam a kis madárt, ez árvát, Mely nem lelő az s plosiny kis párját. Pedig hát én magam is csak úgy vagyok, A világban oly árván dalogatok.

NAQY KORNÉLIA.

Tettekben szeresd a hazát.

A szabaddal Széchenyi-ösztöndíjjal jutalmazott pályamű.

Ki föltölemelkedve a mindennapiságon, a jó és nemes iránti fogékony lélekkel áldatott meg a gondviseléstől, kinok szívét az önösség szonyyos büne annyira el nem tömpítá még, hogy az egy szontobb és nemesobb érzelmen magasabbra ne dobogjon fel, az érteni fogja lelkében és ézni szívében, amit a költő mondott és egy nemzet átértzett, hogy: „Hazádnak rendületlenül légy hívó!”

Ne az ajkon egyedül, a szívtön is éljen a szont név, mely legfőbb jónkat jelzi. Ki nem tudja, mi nekünk a haza? Anyánk, ki szült, atyánk, ki táplál, testvér, ki a sors csapásait enyhíteni tudja és akarja, és végtére azon jó barát, ki az éj bekövetkeztével keblőbe fogad, hogy legyen a hosszú álom nyugodt és a feltámadás szép és dicső.

Valóban fásult kebel, mely a hazáért lángolni nem tud, a nemesobb szív érteni sem tudja a közönyt, s midőn a költő azt mondá: „Nescio qua natale solum dulcedine cunctos ducit, et immemor non sinit esse sui!” érozto, hogy feledni lehet mindont, hogy az idő, mely minden sobet behozeszt, írt hoz minden fájdalomra, de a hazát feledni nem lehet, — a hontalanság fájdalomra ír nem lótozik. A honszeretet azonban ne maradjon meddő érzemény, a szeretet, mely ott, a hol kell, tettekben nem nyilvánul, rajongás csapán, mely díszo lehet ugyan egy költői léleknek, de az élet komoly valóságán a czél elérésére elégtelen.

Mi mindnyájan szeretjük a hazát, az állam-ferfi egy, mint a tudomány bajnoka, a kincsekkel megáldott dúsgazdag ép egy, mint a féltet túró pör és a kibén e szeretet tán jelenleg mint az éremények legnemesbiko nem nyilvánul is, — nyilvánulni fogna bizonyosan idegen földön, ha legkínálkozabb élvok középetto ép egy, mint a nyomor karjaiban, az édes haza képo olthatlan lánggal égno valamennyi-jünk keblőben.

A kit szeretünk, annak javát akarjuk, a kinok javát akarjuk, azt minden erőnkkel előmozdítani is fogjuk, bebizonyította ezt Széchenyi, a legnagyobb magyar, ki ugyszólyán élto dolón már a hazába érve, itt körültekintett, és annyi teendőt látott maga előtt, oly hátramaradást egyéb államok mögött, hogy lelko elborult, — nagy szívét sajgó fájdalom fogta el, de nem kesergett összetett kezekkel, lángoló honszeretete nem maradt meddő érzemény, hanem kilépett a tottek mezejére, nem buzdított csupán tonnenhangzó szavakkal; de példát mutatott mint kelljen tenni a hazáért; látta, hogy tudományosságunk csak szétszórt egyes tudósok dolgozószobájából áraszt olykor-olykor gyenge fényt, és roppant uradalmának egy egész évi jövedelmét esonkítatással tetto lo a haza oltárára, és megalapítá a magyar tudományos akademiát, mely ösz gyűjtise a magyar tudósok sorogét, hogy az egyesek által árasztott gyenge fény az öszesség által hatalmas lánggal növekedjék. — A büszkeség éroztoval tekintünk fel ily férfiakra, kiket meinknek nevezhetünk, kik totteikből oly magas alfpáztot alkottak maguknak, hogy azon állva, az egész világ megláthatta őket.

De Széchenyi belátta, hogy nemesak a tudományosság, hanem és még inkább az anyagi téren maradtunk hátra és lelko minden erővel oda törekedett, hogy a századok óta s loginkább önkörülményeink miatt visszamaradt ország a világ egyéb államaival egyenlőpést tarthasson. Nem dicső beszédet akarok itt Széchenyire mondani, de el nem hallgathatom azon — bizonyosan mindnyájunk általi — meggyőződést, hogy ha hazánk anyagilag és szellemileg ma a világ egyéb mávölt államaival egy színvonalon áll és legnagyobb részt Széchenyi erőlyes fellépésének és tottekben soha nem ernyedő buzgalmának eredménye. — Ily példák buzdítsanak bennünket, a hazát tettekben szeretni; nem mindnyájunknak adatott ugyan a haza jobbléteért oly roppant anyagi áldozatokat hozni, a böles gondviselés nem mindnyájunk lelkőbe oltotta ugyan az erayedetlen tetterét, de a haza oltárán a szegény filléro egy értékű a gazdag ezreivel, a szellem egy termékeny gondolata, egyértékű a gondviseléstől hivatott lélek soha ki nem fáradó munkaképességével.

Itt ismét fényos példaként áll előttünk Széchenyi, ki, midőn hönboldogító tettoit után a

fáradt test pihonést engedett magának, szellemo terénként áldozá a hazának, tanított: mit és mit kell tenni, és e mávlei ma is fényes tanulmányai nagy szellemének, a nemzet örök kegyelettel fogja őrizni, ezen a hon boldogságát előmozdítani törekvő művek egész sorozatát.

Tehát ne csak tegyünk, — hanem tanítsunk másokat is tenni, kit a haza — mondhatni — ösztönszerűleg belénk oltott szeretete tottekro nem hevít, azt hovitso a minden nemes kebelben feltalálható hála érzete; — mert azon hon iránt, mely táplál, azon hon iránt, mely multunk kegyelotes emlékeivel, jövőnk várandó reményeivel összeforr, valóban hálát kell éreznünk. Ne mondjátok azt, hogy a hála érzete kihalt az emberek keblőből, hogy a realismus uralmával az önösség karöltve jár, ez nem áll; a komoly figyelőknek minden nap fényes példákat fog az olonkezőről hozni, csak gondolkodni kell, — a gondolkozással a nyert jótétemény érzete, ezzel a hála szép erényo fel fog éldrodni a kebelben. Hazánktól nyerjük a legtöbb és legfőbb jótéteményt, azért szoreassuk azt, szoreassuk hálából, lelkünk minden erőlyével, totterőnk egész odaadásával.

És bekövetkezhetik-e az ember életében oly időszak, midőn azt mondhatjuk, hogy a hon iránti kötelességnek eleget tettünk, midőn e hiszomban megpihenve, annak java és jóléto közönyössé válhatik előttünk? — A szeretetnek nincs határa, örök az, mint a lélek, melynek kifolyása, a szeretet, mely megszűnik, — soha sem volt az a szó nemesebb értelmében, hát ott, hol a nyert jótétemények meg nem szűnnek, mert a haza egy gyermeke iránt sem mostoha, anyai keblőro öleli őt még akkor is, midőn az élet fájo sebei alatt meggyörnyedve, a szenvedélyek rohanó árajtolt elcsigázva, csak még egy vágy, a pihenés vágya él a kebelben, hát ott a szeretetnek van-e, lehet-e határa? — Nem szöllok ama nagyokról, kik a hazának többet vélyén hálalukkal használni, mint életükkel; édes örömmel adák oda életüket; nem omlitem a Keményeket, Dugovichokat és más ámtalant, kiknek neveit Klio érezvesszejével véste be az utókor kegyelotes számára történetünk lapjaira, de mily olthatlan vágygyal éghet a honszeretlem lángja azok keblőben, kik sokszor egész életükön át a hazából mostoha körülmények miatt száműzve, — életük végső porcében azon egy ohajtást nem fojthatták el, hogy porhadó tetemük az édes haza földjében nyugodjanak. — Ki hazáját igazán szereti, ki totterjét, ki tudományossága fényét, ki találmányai hasznát a hazának szenteli, abban ez érzelem csak az-élet utolsó lehelletével szűnik meg; láttuk Széchenyit, minden gondolata, — minden tetto a hazáé volt, s midőn bekövetkezett oly korszak, melyben a haza javát czélzó intézményei a rohanó haladás árjával egyenlőpést nem tarthattak, midőn profétai szelleme a

lános vízvezetékot Budán is létesíteni akarják. — Klapka Brüsszelben betegon van. — Koenitz Miksát Passauból Postre szállíták. — A delegatőt jul. 4-re hívják öszo Bécsbe. — Zalaúthán babonáskodásból egy hallottat felástak és öszölövdözték. — Lónyai pénzügyminister az ország összes bányáit meg fogja látogatni. — Dr. Oroszhogyi Józsa a honvédelmi ministeriumtól nyert segélylyal Schwojczba, a szt.-galloni fűrdőbe megy. — A magyar kormány deficitje 1870-ro 12 millio fban mutatkozik. — Az újból szervezett kir. itélő tábla 3200 darab ügyhátaléket vesz át. — A magyar jelzőlog hitolbank mielőbb megkezdí működését. — Bécsből írják, hogy a hadseregí futárok számára velociped iskolát nyitnak. — A magyar közpö művészeti társulat f. évi május 31-én tartani szándékolt sorshuzása július 31-éro halasztatott ol. — Debreczenben egy új — hetonkint ötször megjelenendő politikai lap indul meg.

H i r e k.

— L a p u n k mai számához van mellékelve boldogult SÜMEGHY FERENCZ nagykanizsai kerületi országgyűlési képviselőnk könyomatu arczképe ügyében kiadott előfizetési s illetőleg megrendelési iv, melynél a tiszta jövedelem a nagykanizsai nagy-gymnasiumnál „Sümeghy Ferencz alapítvány” czim alatt ösztöndíj létesítésére fordítottván, ajánljuk a t. közönség figyelmébe. Lapunk időről időre nyílt számadást közöl.

© Bár merre fordulunk a megyében, azt tapasztaljuk, hogy o hóban az utakat tatarozzák, a mely kerékvágásokat és godróket behuzzák, és annyira, a mennyire szilárdabb építő anyagok nélkül lehetőséges, azokat kijavítgatják. Láthatni ezt még az utolsó kis faluban is csupán Nagy-Kanizsán nem, hol a kapronezai utcza, mely a vasúti személy forgalom közvetítésére, mint egyenes vonal a természet: által kijelelve lonni látszik most is tele van kikortülhetlen gödrök és pocsolyákkal, holott néhány napszámos ezen bajokon legalább a nyári időszak tartamára segíthetne, felhívjuk tohát az illetőkes ha-

sebes rohamból a hazára elkerülhetlen vészolyt látott háramlani, ekkor megtörött a nagy lélok, szellemi ború zslbasztá el az oldig ornyedni nem tudott tottvágyat és a haza szive megdöbbent nagy fiának ily végzotes jövője felett, de az-isten kegyelmos volt, trónjág jutottak ol a haza könyjei, mikot legnagyobb java szellemi bomlatán árt, és oszlantí kezdő a homályt Széchenyi lelkéről, Széchenyi ismét — ha lassau bár — de munkálni kezdett azon, hogy hazáját azon sírből feltámaszssa, melybe egy szerencsétlen végzot lökö; munkált mindaddig, míg bekövetkezett a perc, melynek híro villámként futó be a hazát, mely megrumegtető a reménytelte keblöket, azon hir, hogy Széchenyi meghalt. — Honszerelmo csak halálával szűnt meg.

Midőn ily buzdító példát látunk magunk előtt, midőn látjuk, hogy a totterőt mily siker koszorúzza, felébred lelkünkben a vágy, honszerelmünknek tettekben adni kifejezést. — és hazát, melynek java szívünkön nőtt, tottekben kell is szeretnünk, mert a meddő érzelem mellett elveszthet a hon, és fájdalmas keseregésünk az fel nem támasztja. Legyon honszerelmünk oltár, melyen tohetségünkkel, szellemi s anyagi erőnkkel és ha kell, vérünkkel áldozunk; munkáljunk szünt nélkül a haza javultán, mert a hon boldogsága a mi boldogságunk, a hon felvirágzása a mi felvirágzásunk. Ki ily szempontból kiindulva használni kíván hazájának, az csakhamar belátandja, — hogy a honszerelmem Istentől lelkünkbe ültetett legzobb érzemény, a legdicsőbb erény, mely az élet vésszoi közt so tagadja meg magát, mely lelkünknek élgedottségét és megnyugvást, szívünknek boldogságot ad. Lobogjen mindig lelki-szemünk előtt a nagyférfi emléke, kiról beszédem folytán többször megemlékezőm példája serkentsen, — ha erőnk talán roskadni kezd, nagy szellemo buzdítson, ha tohetségünk fogytán véljük magunkat lenni; ne feledjük ol, hogy ez a föld a mi hazánk, hogy e kívül nincs a földön számunkra hely, hogy itt élünk halunk kell. — Minden pálya dicső, ha boló hazádra derül fény!” Ezt mondá Kölcseynek, azt akará mondani, hogy minden pályán lehet a hazának használni s hogy ezt tenni kötelesség is, fonn a társadalom polczán, lenn a népség rétegeiben, midíg és midőnkor jusson ez az öszünkbe, mennyivel tartozunk a hazának — hogy e tartozást lo kell róvnunk; — ha a haza minden fiát ily érzelem fogja lelkesíteni, ha nem csak élni a hazában, és elfogadni mindonnap adta jótéteményeit, hanem köszönetül felvirágozásán munkálni is fogunk, akkor boldog lesz a hon, mert: „Hass, alkoss, gyarapíts, s a haza fényre derül!”

SPITZER JÓZSEF.

lóságot, fordítsa egy kissé ide is figyelmét, mert bizony azon az uton jár-kező s a forgalmat élénkítő sok idegen nem a legkedvezőbb forgalmat fog aetheticus nézeteinkről, és haladásunkról szerezni, és legalább tengelytörés vezetői-nek kitéve érkezhét városunkba!

△ Dalárda. Ma szombaton a kanizsai dalárda fog tagjainak egy dívozetes estét rendezni a „Zöldfa” kertben.

△ Időjárásunk valóban aggasztó; 27 foknyi hőségtől alig 8-ra esett, az őszi ruhák elővételtek; a rögtyűni időváltozás az egészségre rosszul hatott, mind a mellett legkevesebb szőlői vagy mezei károkról eddig tudomásunk nincs.

△ Torna-egylet. Büszkek vagyunk és bátran lehetünk is, mert fél Magyarországon nincs oly város, mint Nagy-Kanizsa, mely dacára, hogy alig bir másfél ezer intelligens lakossal, mégis oly számos egyletet bir felmutatni és virágoztatni, minőt egy hasonló város sem, mert iparosaink csokélysége, gazdáink csak néhány tartoznak az egyletek tagjaihoz és mégis el helyben polgári egylet, nagy casino könyvtárral, kereskedelmi casino szinte könyvtárral, takarékpénztár, segély-egylet, ipar- és kereskedelmi bank, dalárda, torna-egylet, vadásztársulat, lövész-egylet, a tüzoltó-egylet pedig most van alakulóban, és mindnyájan annyit taggal ellátva, hogy él és élhet; mult szombaton volt alkalmunk, már előbbi lapunkban is említett, a torna-egylet által rendezett díztornázást a „Zöldfa kert”ben megzemlélhetni, dacára az égető meleg napsugaraknak a fiatal és erős karok feltűnő ügyességgel mulattatták a nagy-számú szép és válogatott közönséget. Előadás után a tagok egy hosszú asztalnál foglaltak helyet, hol Walbach Mór mint elnök és szónok-hősünk válogatott szavakban üdvözölte a működő és pártoló tagokat és híven esetelő az egylet állását válogatott szavakban, ildomos kifejezésekben adta a hallgatónak értésére, hogy miután a torna-egylet elnökei és torna-mestere a várost elhagyják, az egylet árván és vezetőkben marad, de a közmondás szerint: „minél nagyobb a vezető, annál közelebb a segély,” az árván maradt egyletnek két kiképzett tagja ragadta meg a tanítást, idő és anyagi áldozattal tarták fenn az egyletet és a mostani fennmara-

dása egyedül nekik köszönhető; ezen ifjak nevei! Milhofer Ede és Pollák Armin urak. — Éljenek!

— A nkanizsa-kerületi új követválasztás június 14-én fog megtartatni.

— Szombathelyen Horváth Boldizsár minister novére iskolai ösztöndíj-alapítvány létesítették; a jelenlegi tőke 1800 frtból áll.

— Knebel Ferencz szombathelyi jeles fényképésznel egy gyönyörű olajfestésű tájkép áll eladásra készen.

— Megkaptuk a cukor-adó-reform tárgyában ülésező enquete-bizottságnak az iparkamarákhoz és szakértőkhöz intézett kérdéseit. A válasz Dr. Falk Miksa urhoz, a „Pester Lloyd” szerkesztőjéhez, cukoradó enquete tárgyában, bérmentesen ezimezendő.

— A zalaegerszogi dalárda f. évi jun. 12-én délután 5 órakor a kaszaházi sűrűben dalelőadást vagyis nyári mulatságot rendezend. Kedvezőtlen időjárás esetében a „Bárany” fogadó casinói helyiségében fog megtartatni.

— A zalaegerszogi templomi zenekar részére a városbíró s nemes tanács új hangszer-ek megszerzésén törekedik.

— Biztos forrásból tudjuk, hogy a Kiszéle ház előtti főterei főúrok Nagy-Kanizsa város tanácsának erélyes intézkedése folytán még e nyáron befedetik, s egyuttal az otti járda jó karba helyeztetik. — Bizony kívánatos is, hogy az a több rendbeli főterei tyukszomnovelő tiprattyu, a troitoire kegyes színvonalára s a járda magas emelkedettségére nyerhessen — pass!

* Magyar színészet. Károlyi Lajos szintársulata június 1-én kezdé meg Szombathelyen előadásait a „Boissy-i boszorkány” vig operettel. Az előadás kielőgítő volt, s várakozásunknak a szó szoros értelmében megfelelt, — mert a társulatnak többnyire a szini pályára hivatott egyénei vannak, kik felfogják hivatásukat. A közönség figyelmé leginkább összpontosult Szentgyörgyiné, ki Saint Luci hercegnőt személyesítő, gyönyörűen csöngő hangját s iskolázott énekét elismeréssel említtük, kitűnt továbbá Némethy Dora la Roche Molnáiban, jó szinpadai alak s kellemes hangjával szinte kivívta a közönség tapsait; a férfiak kö-

zül kitűnt Szentgyörgyi, Croqueferblanc marquis — és Pierre szerepében Krasznai, valamint Flageoletben Némethy, ez utóbbi szabatos és tenor hangjával szinte jeleskedik.

— Május 25-én volt Ns.-Vidon és Csákányban az autonomicus gyűlés, mindkét helyen a világi tagok választása volt a czél — választva lettek Somssich Pál, Zichy Nop. János gr., — Bittó István, Zichy Antal, Hertelendy Kálmán, Eszterházy Pál gr., (pápai) ezek közül 3 póttag. — A clerus részéről — Plosszer plebános urat szemelék ki, erről és Veszleréről volt a szó, Szabó Imre kanonok urnak egy levele olvastott fel, melyben azt írja, hogy a szombathelyi püspökség betöltéséről még szó sem volt, Márklómltga pedig úgy nyilatkozott, hogy ő Veszpremben akar meghalni.

— Szombathelyen június 6-án főnyes díztornázatot tart az ottani torna egylet, melyre Sopronból, de Nagy-Kanizsáról is többen oda-utaznak, benne részt voendők.

— Sopronban, mint az „Oc. Nr.” írja, máj. 30-án a szabad kőmivesi páholy megalakult volna, mely hazánkban a harmadik.

△ Fischel F. nyomdijából N.-Kanizsán (Z. N. St. G. = Zahlt nicht Stempel-Gebühr) kath. egyháztügyi hirdetés-jutott hozzánk, mely így hangzik: „A nagykanizsai róm. hath. plébániában, a magyarországi kath. egyház autonómiaja ügyében f. hó 6. 7. 8-ik napjain d. e. és d. u. tartandó összeírásokra, valamint a veszprém-egyházmegyei öt kath. világi képviselő megválasztására kitűzött f. hó 9-én reggel 9 órakor a 24 évet betöltött, önálló t. választók a plébánia — (Ferenczrendi zárda) épületbeni megjelenésre ezennel tisztelettel meghivatnak. Nagy-Kanizsa, június 2-án 1869. Lamina Vendel s. k. lelkész.

— A közoktatási és a földmivelési miniszterek által Balaton-Füreden egyetértőleg felállítandó, és szőlő- s gyümölcsfa mivelési tanítóztól is szolgálendő felső népiskoláknak egy tanító állomásra pályázat nyitattott; a tanító köteleossége a gyümölcsészet és kerti gazdaság, szőlőmivelés és borkezelés elméleti és gyakorlati tanítása; illetménye évi 800 frt, szabad lakás és 200 négyszög öl kert. A folyamodványok augusztus hó 31-ig nyujtandók be a földmivelési miniszteriumnál.

— A szőlőmegváltási nagy tabellák Wajdits József könyvkereskedésében kaphatók darabonként 3 krajezárjával.

— A nyári idény beálltával a kereskedelmi minister távirtdai állomásokat nyitattott meg a balaton-füredi, szlácsi, harkányi és tepliczi fürdőkben.

— Mult szombaton este tartaték meg a nagykanizsai nagygymnasiumi ifjuságnak ének- és szavalati akademiája kedvezőtlen idő miatt nem a kertben, de a zöldfai szálloda nagy terében szép számú közönség jelenlétben. Az ifjuság szép rendben zászlójuk előlengedezése és zene mellett fél hat órakor érkezett a szállodába. Eltekintve a szavalatok mikénti sikerültéről, mely közt szép igyokezet s lelkesültég mutatkozott, elismerésünk adóját sietünk leróni az érdemes igazgató s tanári kar hazafias nemes ösztönből kezt ezen intézkedésért, mely által bizonyára az elfogulatlanok dicséret helyeslését vívták ki. Nyolcz órakor vette kezdetét a táncz, mely szép számmal gyűjté egybe Kanizsa s vidéki zöpségeit, e vidám, fesztelen s kedélyes mulatság késő reggelig tartott, a jelen voltak marandó édes emlékekben tartják e jól sekerült mulatságot. A tüzvéru lelkes ifjuság példás rendszeretösséget tanusított.

— Vettük Lehmann és Wontzel bécsi könyvkereskedők (Kärntnerstrasse 40.) kiadásában megjelent: „Neueste Eisenbahn-Karte der österreich-ungarischen Monarchie” című térképet. Ára 75 kr., egyszerűen 50 kr. — Ugyazintó: „Technischer Lager-Catalog ingenieur I. Allgemeine Technologie und Hiltswissenschaften. II. Ingenieur-Wissenschaft. Eisenbahn und Telegraphen. Maschinen-Kunde. Berg und Hüttenbau. — III. Gewerkskunde. — IV. Gewerkskunde.

Nyitlt pósta.

— „A Tiszánál” köszönettel vettük, mielőbb küldni is fogjuk.
— L. B. A I és X megjött. Üdvözlünk.
— Sz. Szombathely. Végre valahára. Volt, van s lesz ott máskor is, mit írni való, hanem —
— Z. Post. Nem lehet.

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, 1869 június 4-én.
A lefolyt héten a buza ára mérőnként 20—25 krajezárral emelkedett, a hosszas esőzés azonban ismét felnyit emelkedettségi árról alább szállt, roméltuk ugyan, hogy kedvező idő beálltával az ár-emelkedettség lép felnyire. A vadász nálunk a legeszebb reményvel örvendeztetnek bennünket, s már tétetik s költetik alkú az új természet és pedig feltűnő olcsóbban, mint az ónak ára van. — A mal hetivásári behozatal igen gyenge volt — s valamint eladó nem volt — úgy a kéréstől is gyér vala. Kukoricára szállítottatott legtöbb.

Piaci heti-vásári keletárok.
NAGY-KANIZSÁN, június 4-én.
Alsó-ausztriai mérőnként.
Termények: Buzsa 83—85 fontos 3 frt, 70 kr. fr 65—66 fut, 3 fr. 85 kr 87—88 fut, 4 frt 20 — kr. Rozsa 78—79 fut 2 fr. 40 kr. 79—80 fut, 2 fr. 75 kr.

Árjegyzék, 70—71 fut, 2 fr. 50—60 kr. 71—72 fut, 2 fr. 60—68 fut. 2 fr. 30 kr. Kukoricza 2 frt 20 kr., 2 frt 35 fut. Kukoricza olasz (cinqquantin) 2 frt 30 kr. Zab 44—45 fut. 1 frt 85 kr. 46—47 fut 1 frt 90 kr. Pohanka 66—68 fut. 2 frt. 60 kr. 60—65 fut 2 frt. 90 kr. Passuly fehér 3 frt 50 kr Passuly, tarka 2 frt. 80 kr. Széna mázs. — frt. kr. Szalma — frt — kr.

Bécsi pénzfolyam, jun. 4.
5% m. taliques 62.10; 5% nemz. kölcsön 70.15; 1860-ki álladalmi kölcsön 102.15; bank-részvények 7.51; hitelintézeti részvények 295.90; London 124.85; ezüst ágio 121.75; arany darabja 5.87 kr.

Vasuti naponkinti menetrend:
Inclul N.-Kanizsáról Buda felé d. u. 1 óra 22 percz.

Bécs	estvo 9 órakor.
	d. u. 2 óra 30
	reggel 7 óra 15 percz.
Triest	estvo 7 óra 45
	d. u. 1 óra 50
	estvo 9 óra 25
Barcs	reggel 8 óra 56
	d. u. 1 óra 20
N.-Kanizsára Buda felől	reggel 5 óra 6
	d. u. 1 óra 20
Bécs	reggel 8 óra 20
	estvo 7 óra 30
	d. u. 1 óra 12 percz.
Triest	reggel 5 óra 25
	d. u. 1 óra 12
Barcs	délben 12 óra 52
	d. u. 1 óra 44
	estvo 7 óra 20

Heti naptár.
Június 6-tól 12-ig 1869.

Hé- és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Utj
A nagy estebédről, Lukács XIV, 16—24.			
6 Vasárnap	C 3 Norbert	3 2 Pálka	
7 Hétfő	Róbert	Pulcheria	
8 Kedd	Medárd	Medárd	
9 Szrd.	Felicián v.	Elsőd	
10 Csütörtök	Margit	Margit	
11 Péntek	Barnab. ap	Barnabás	
12 Szombat	Johanna	Tobias	

Felelős szerkesztő: Wajdits József.
Segédszerkesztő: Bátorfi Lajos.

H I R D E T É S E K:

FOSTER V. és TÁRSA
gazdasági gépgyárosok
Lincolnból Angliában
ajánlják a m. t. gazdászoknak
gőzmozdonyaikat,
nagyobbított tűzsekrény és
előmelegítővel,
cséplőgépeiket,
melyek Magyarország gabnanevelhez mérve építettek,
továbbá
parató-gépeiket,
Anglia legjobb gyárából.
ÁRJEJYZÉKEK és mindennemű FELVILÁGOSÍTÁSOK
a legnagyobb készséggel bérmentesen küldetnek be.
Raktár:
Pesten, gyár-utca 33. szám.
[282—20,3]

Mint haszon-adó ajánltatik
LOTZ H. és TÁRSA PESTEN
váci-ut 403. sz.
kézi szállító eszközök
minden alkalomra használható mostanig el nem ért előnnyel,
különösen földmunkálatokra
kézi taliga (amerikai navybarrow)
darabja 5 és fél forint o. é., amelyből a gyár naponta kétszáz
darabot készít. (264—10,6)
A szőlőmegváltási
NAGY TABELLÁK
WAJDITS JÓZSEF
könyvkereskedésében kaphatók.
Darabonként 3 krajezárjával.

Id. Madarász And. Pécselt
ajánlja
GÉPGYÁRA ÉS ÖNTÉSZETE
készítményeit
gőzgepeit, különösen pedig malom szerkezeteket, olaj henger- és
sajtókat, borpresekot, gőz- és vízvezetési csöveket takaréktűz-
helyeket és azok egyes részeit, kutakat, oszlopokat, rácszatokat,
minden néven nevezendő öntvényeket, továbbá
gazdasági gépeit
u. m. szántó-, irtó-, kapáló- és töltőgető ekéket, vetőgépeket,
magtakarókat, rostákat, eröműveket (gőppel) lőszerkezetre, cséplő-
gépeket, kukoricza morzsolókat, répa és zecseka-vágókat, zuzó-
és daráló gépeket.
Minden a gépészet szakmájába vágó megrendeléseket a
leggyorsabb előállítás s legjutányosabb árak mellett elvállal
ugy a gyárba Víz-utca 14-ik szám alatt, valamint raktári
irodájában országut 5-ik szám, hol a fentebb elősorolt készitmé-
nyekből folytonos készletet tart. (175—13)

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton,
egész ivon.

Szerkesztői Iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek:

Helyben hához hordással és vidékre postán külvise:
Egész évre: - 6 frt. - kr.
Fél évre: - 3 " - "
Évnyedre: - 1 " 50 "

Hirdetések

A hat hasábos példányért 1-ször 7 kr.
2-ször 6. és minden további példányért 5 kr.
Helyedij minden egyes példányért 30 kr.
A „Nyílt téren“
egy példány sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N.-Kanizsán: A KÁDÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M.
Bécs, Hamburg, Berlin, Majna-m.-Frankfurt- és Basel-
ben: HAABENSTEIN & VOGLER. Lipson, Bern-, és
Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPELIK

Előfizetési felhívás

ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY

kiterjedve

Sopron és Vas megyékre

czimű vegyes tartalmu hetilap

1869. II-ik félévi folyamára.

Hogy lapunk ide, első félévi folyamát a hirdetett nyílt pályázat mily érdekessé tevő, nem a mi teendőnk megbírálni, tanúsítja azon körülmény, miszerint előfizetőink közül több oly új van, kik határozottan kijelentették, hogy lapunkat különösen a pályázatok érdekességeért kedvelik.

Részünkről minden lehető elkövetünk, s elkövetünk, hogy lapunk figyelmesen szerkesztve jelenjék meg — s lehető változatos olvasmányt nyújtson; fő-irányunk azonban a népnevelés volt, mely az egész nemzettestet behatólag éri s érdekli; népnevelés nélkül boldog e nemzet nem lesz, s a haza virágzása kivihetetlen, minden üdvös intézkedés üdvözlenné válik, mint szemetes, iszapos s elhanyagolt földbe vetett legnemesebb növény elsatnyul, sőt a mag ki sem kel.

Ezentul is fő-célunk a népnevelés körüli cikkek közlése, de e mellett terünk szűk voltához képest állandó rovatainkat is szokott buzgósággal fogjuk kezelni.

Felhívjuk tehát lapunk eddigi pártolót, hogy köreikben terjeszteni, s előfizetéseket mielőbb megújítani sziveskedjenek.

Hirdetéseket gyorsan s jutányosan közlünk.

Előfizetési feltételek az eddigiek, t. i.

1869. évi jul.—decemb. félévre 3 frt.

„ „ „ — sept. 1/2-évre 1.50.

SZERKESZTŐ- s KIADÓ
hivatal.

Népnevelés.

IV. nevelésügyi pályamű.

(Folytatás.)

Előttünk áll a történet. Azt bizonyítják lapjai, hogy a nép bután hagyását minden nemzet műveltségben való hátramaradásával fizette. De midőn a nemzet e gondatlanságot végre valahára levetkőzte; egyszerre oly sürgős forgás lepte meg az alnép jáját, nevelését latba vetni, hogy egymást érték az áldozatok, melyek nevelői, tanítói képezdék életbeléptetését czélozták, hogy azokból tudományos és életismerő egyéniségek kerüljenek ki üdvösugarakat terjesztendők az emberiség nagyobb számú rendére.

De hogy saját magunkról kiválólag szóljak, már elindulunk a pont felé, de még nem kissé vagyunk messze ide, melyen népünk boldogságát megállapítani akarjuk, s ha van az eszköz alkalmazásában, hiba mely az egész épületben szűt természetne, még van idő a dolgon kellően segíteni. Nálunk a nép

nevelés buzgó hirdetői mint látszik, nagyon hirtelenkednek a kivitellel. Lassan csak, higgadtan fontoljuk meg nemes szándokunkat, bocsássuk azt a bölcsék érett véleményére, engedjük hozzá félni a lapok nézetét is, szóval rostálják meg nemcsak a közvetlen élen állók, hanem az egész nemzet is az elvet, melyre népnevelésünket, mint a nemzet fentartásának talpkövének fektetni akarjuk, nehogy különben súlyosabb legyen a talpkő, mint maga a talp, melyre azt biztonságunk okáért fektetni akarjuk. — „Lassan járj, tovább érsz,“ tartja a közmondás, és e közmondásnak igaza van. Egyesüljünk minden szent czél, különösen pedig ily nagy fontosságának elérése körül, észszel, szívvel és lélekkel; csüggedésről ekép szó sem lehet. Vegyük használatba a közösen legjobbnak ismert eszközöket, s alkalmazzuk azokat, mint már törvényes uton szentesítettek a haza minden megyéjében egyaránt. És mihez jutunk? Nem egyébhez, minthogy látni fogjuk népünket vidám, de megfontolt léptekkel haladni a csarnok felé, melyben magát a művelt népek sorába igatni akarja. Ha már ennyire haladtunk, — a többiről, mint műveltséget illetőkről maga a nép fog akként nyilatkozni, — hogy azok műveltsége előmozdítása — s a más nemzetekkel egy színvonalban való haladásra. És már maga e törekvő nyilatkozat sem fogja megengedni, hogy eddigi intézkedéseink koronázzanak ne legyenek.

De nemcsak magának a nemzetnek kötelessége a népnevelés és tanítás előmozdítása, szilárd és más nemzetekét meghaladó alapra fektetése körül tehetsége szerint fáradozni; hanem kell, hogy az ország fejei is szentül kötelezetteknek érezzék magukat ugyanarra. E tekintetben elismerő nyilatkozatokra akadunk, ha forgatjuk a Corpus-Jurist, hol ugyanis még szent István törvényeiből e szavakat olvasván: „Omnes homines unius sunt conditionis;“ nem egyebet magyarázunk ki azokból, minthogy már akkor is elismert tény vala az, miszerint: „a mily mértékkel mérték maguknak a felsőbb rendűek, ugyan olyannal kellett volna az alsóbb rendűek, a népnök is mérniök.“ Továbbá Ulászló idejéből e felirat alatt: Deert. 3—ü praef. §. 7. ezt olvassuk: „Cum quibus una est nobis nascendi, moriendique conditio, illis prodesse potius, quam inutiliter dominari deberemus.“ Akikkel — ugy mond — együttes születési, s halálzási rendeltetésünk, — azoknak inkább kellene használni, hogysem felettök károsan kormánykodni. Ezekhez hasonló, és erőteljesebb törvényekre bukkanunk az utóbbi királyok alatt, mely törvények mindannyian s már világosabban, jelen törvények pedig még világosabban oda utalnak, hogy a népnevelésre fő gond fordítassék. Miből következik, hogy a ki királyainktól a népnevelés körül tett fáradozásait tagadná, vagy nem járatos nemzetünk szép, de szomorú történelmében, vagy felületesen, rosz diák módjára futotta

azt keresztül. De hiszen még a „Ratio educationis publicae per regnum Hungariae“ f) pontja is így beszél: „A tanítói hivattal semmi más teher kapcsolatban ne legyen, különösen pedig a jegyzői hivatal választásuk el a tanítóitól, — minthogy alig remélhetni, hogy egy személy a kettőnek illőleg megfeleljen, azon eset kivételével, — ha a helység szegénysége tiltaná egy külön tanító s külön jegyző illő eltartását. Ily esetben a két hivattal egy személyre ruházni szabad leendő, de csak azon feltét alatt, ha tanító értelmes, és erkölcsös segéddel rendelkezhetik.“ Mindamellet idézett Ratio-ban felhozatnak a tárgyak is, melyeket, és a mód, melyszerint elődni kell azokat.

Ha mindazok dacára még most sem értünk oda, hová lépteink nevelést illetve czéloznak, no rettenjünk visszabúvárlani az okokat, melyek e törekvésünknek oly makacs gátokat vetének. Azt szeretném tudni, ha valjon nem hibázom-e, azt állítván, hogy népnevelésünk hátránya főbbrendűnk szükségességében, nemzetünknek részéről való megvetésében, külnemzeteknek pedig dicsőtésében áll? Ha valaki czafoló toll alá vevén e nézetet, meggyőző ellennézetéről, megadom magamat; de ha nem, akkor tagadhatlanul tartom azt, mit épen most kérdés alá veték. — Ily, a saját nemzetét megvető honfiakra, ha élne a hatalmas szavú Cicero, ugyancsak nem csapna védbeszédeket, sőt inkább jogosan ostromolná őket mint Catilinát, ki csak rágódó féreg, nyűg volt a haza testén. — Megtörténik, hogy ily urak olykor-olykor leráundulnak jószágaik látogatására. Hogy ekkor miről szokott folyni köztök és a jószágügynökök, vagy talán a még ezeknek alárendeltek között is a beszéd, tapasztalás bizonyítja. Természetesen a jövedelem mikénti állásáról. De mikor ez alsóbb rendűek távol levén a tanodáktól, — arról kezdenek szólni a vagyonossal, hogy bizony fiaik nevelése érdekében jó lenne egy iskolácskát állítani, s azt a kívánt szükségletekkel felszerelni, s nagyságuk szakasztva a beszéd fonalát, egyszerű majd szóval elégitik ki a haza jövőjét szívőkön inkább viselőket.

Mig ez így tart, addig haladnunk lehetetlen a külfölddel, addig lehetetlen, hogy minden közkatoná, minden napszámos, ugy, mint a poroszoknál írni és olvasni tudjon. Mert a főbb és alrend, — vagyis a nép oly szoros két kapocs, melyek egymástól elszakasztva, a kor kívánalmainak meg nem felelhetnek, célt nem érhetnek. — Ugyan jogosság-e az, — ha az egyik nem részestül annyira a szellemi tápokban, mint a másik. A jelenkor követelméihez képest épen nem. Ez által a természetjog tetemes csorbát szenvedne. Akaratnak, közjó iránti buzgóságnak kell tehát áthatni körünket. Ha ez történik, azonnal lesznek iskoláink, lesznek tanítóink, és pedig olyanok, — kik képesek megfelelni azon feltételeknek, melyeket egy

tetőtől talpig népnevelőben alább követelni fogunk.

Az eddig mondottakban tisztelet, becsület a kivételeknek. Mert tudom, hogy előkelőink többjei olyanok, — kik áthatva a nemzeties érzülettel, nem önösködnek, hanem szent kötelességöknek ismerik a nép boldogságának előmozdítását, kik szóval, lélekkel és tettel Széchenyi nyomdokát követve, — hintegetik a nemzeti műveltség gyümölcsöző magvait, egyszersmind eszközlik, hogy ne legyen község, — mely népnevelő hiányát szenvedje. Bárcsak karöltve járna e kövételre méltó példányképekkel minden tehetősb hazafi, bárcsak mielőbb mondhatnók el felőlők, hogy minden a haza, a nemzet előhaladását czélzó tettekben tökéletesen megértették a mi elveinket. Ekép oszlanék a tudatlanság, pallérozódnék a műveletlenség, tűnnék a babona, testté válnék a még csak igében rejtett boldogság! Hála az égnek, lapjaink, melyekben hazánk ugyancsak nem szegény, egymásután hirdetik a jótékony üdvös intézkedéseit. Nevelés és tanítás eszközésére van mindannyi szentelve. Lehetetlen, hogy egy örömsugár ne vonuljon át arcunkon mindannyiszor, ha egy ily nemes szív feledhetlen műveivel találkozunk.

„Verba movent, exempla trahunt,“ tartja a közmondás — és e közmondásnak itt is igaza van. Látjuk ezt leginkább napjainkban, midőn minden igaz honfiszívben egy sz. eszme testesítése honol, a népnevelés eszméjének testesítése, s minél szélesebb terjesztése, midőn napról napra terjed az értelmiség józan elvei folytán a nép ismerete. És mindez nem egyéb, mint a népnevelés eszközlése által.

Közelismert dolog az, hogy legalább jelen viszonyaink mellett nem minden falusi birannyi körültretekintéssel, miszerint egy terjedelmesobb tanterem létesítésében teljesen megbízható lenne ott, hol a tanulók száma nem megvetendő. — Ennélfogva, minthogy ritka a helység, melyben képzett ember ne található, tanácsos volna eszközölni, hogy egy ily ritka egyéniség, ki átérzi a népnevelés fontosságát, kötelességének tartsa — miszerint egy oly említett tanterem fölemelése — vagy ha van — felszerelésének érdekében először is a megye központján eszközölje, hogy a megye iskolahiányos községek számára tartott összegből, a saját községében felállítandó iskolára annyit, — a mennyi abból részarányosan kitellik, utalványoztasson, a hozzá még hiányzó részt pedig a község által egészítse ki.

Hogy azonban mindez teljesíthető legyen, magának a megyének kellene előbb rendelkezni afelett, hogy a népnevelésrei közakadozásban mindenki birtokarányosan köteles legyen részt venni. Minek végrehajtása tudom nem a legkönnyebb dolog; de tartván Stobacsnak ezen elvét: Totius rei publicae fundamentum est adolescentium educatio; tartom azt is, hogy addig ne fogjunk más élvek vitatásához, mig e tekintetben nem rendelkezünk; mert nemcsak azt kell tekin-

Szerkesztéségi példány.

tenünk, hogy milyenek legyünk minmagunk, hanem főszólyt tartozunk fektetni arra, hogy milyen utódaink legyenek.

Ha ezen szerény véleménye megyeink köztermeiben reményteljes viszhangra lel, ha a körüli fáradozását siker koronázza; akkor a diadalt én mint egyszerű fia a hazának, nem tulajdonítom enyémnek. Bő jutalmam leend nekem az, ha örömkönyvekben uszó szemekkel fogom látni, szép sikerrel halad nemzetünk ma többi művelt nemzetiséggel egy vonalban!

Ha már ekép a helység iskolaterme fennáll, ismét a megyének kellene rendelkeznie afelett, hogy ne kontár, hanem tetőtől talpig a nevelésnek élő tanítóval láttassék el ugyanaz. Mert hiszen mindennapi tapasztalás bizonyítja, — ha egyesekre van bízva a hatalom, nem ritkán kegyenczek, s többször kontárok viselhetik a nagyfontosságú nevelői, tanítói tisztet.

(Folyt. köv.)

SZERÉNYI ENDRE LAJOS.

Egy Lajthantuli német lap.

Azon nemzetek journalistikájától, melyek már századokon keresztül az európai cultura színvonalán állanak, melyek már rég a civilizáció niveauján fejleszthetik társadalmi életüket: sokkal nagyobb humanitást, sokkal műveltebb eljárást követelünk, hogyszem egyszerűen elmellőzhetnők a „Neue freie Presse“ nem rég tanusított jogtalan, minden tisztelet nélküli kifakadásait.

Nem áll e lap interpellációt intézni felsőges királynánkhoz, hogy vajon miért tartózkodik annyit Magyarországon, miért szerencsételti a magyar népélyes alkalmakat személetes jelenlétével, miért nem marad Bécsben?

Azt mondom: jogtalan és tisztelet nélküli kifakadás.

Feleljünk meg mindezekre.

Noha ismerjük ezen germanizáló hazai érdekeink ellen törekedő lap irányát, tudjuk jól, — hogy szeretné Magyarországot a művelt európai nemzetek sorából kitörölni, de azt még sem tették volna fel, hogy a szólás-szabadság jogát saját uralkodójára fordítja, és minden realis alap nélkül, — a legrosszabb nézpontról — a Victoria-féle angol viszonyokból — kiindulva, közjogi tudatlanságát elárulva, túlhajtott és nem kívánható arroganciával saját császárnéja ellen lépjen fel.

Igaz ugyan, hogy valamint az osztrák, úgy a magyar közjogból is folynak oly törvények, melyek körvonalozzák az uralkodó hól és mennyi ideig való tartózkodását, s melyet az uralkodónak a törvények megsértése nélkül alkotmányos monarchiában áthelyezni nem lehet, és ha ezt mégis tenné, — a jogában áll a nemzetnek fölszállalni, és az uralkodót a törvények szigorú megtartására figyelmeztetni, de világosan ki van mondva: hogy a törvények csak az uralkodót illetik.

Már most az a kérdés merül fel, uralkodói joggal bír-e az uralkodónak neje?

Az uralkodónak neje, miként azt részint az osztrák, részint a magyar közjogi viszonyokból tudjuk, sem itt, sem amott a kormányzat részvétele nem bocsáttatik — és csupán csak az uralkodói címet és fölséget viseli — de lényegileg uralkodói jogot nem gyakorol.

(Hazánkban a 15-ik századig a Királyné is megkoronázott szent István koronájával, de ezen idő után csak jobb válla érintetik meg vele királyi férjével való kormányteherbeni részesülés jeleül, és csak az ugynevezett házi koronával koronáztatik meg. Így történt ez az 1867. jun. 8-ki koronázás alkalmával is. Ezt csak azért említem meg, hogy nekünk több indokaink vannak, mint a „Neue fr. Presse“-eknek.)

Igy állván a dolog, minden ép gondolkodású ember átláthatja, hogy felsőges Királynénkat a monarchia egyik részének sincs törvényes joga ily körülmények között interpellálni.

Említett lap jogtalan és tisztelet nélküli eljárását úgy hiszem eléggé kimutattam.

De figyelmeztetjük még mi a német lapot azonkívül, hogy egy kis közjogi ismeretot szerezzen magának arra is, — hogy ha egyszer folyton civilizációról, humanitásról, culturáról beszél, legyen ő is humanus, legyen ő is civilizált, ne támadja meg uralkodóját azért, hogy a monarchia másik felére, mely oly sokáig rabbilincsek közt nyögött, mely oly sokáig szenvedett az elnyomatás keserű éveit alatt, kegyes szemmel tekint.

Nekünk jogunkban állott volna a mult idők szomorú körülményei között, törvényeinkre hivatkoznunk, és nemzeti önértetből, loyaltásból, tiszteletből a fejedelem iránt, melyet már őseinktől tanultunk, nem tettük, önöknek semmi joguk sincs, és jogokat akarnak önmaguknak formálni.

Csodálkozhatnánk-e azon, ha az úgy volna is, miként önök állítják, hogy a Királyné ignorálja önöket, midőn még az igazi műveltség azon színvonalára sem tudtak föl-emelkedni (értem a „Neue fr. Presse“-féle fractiót) daczára, hogy oly régóta „cultur-fähig“-eknek nevezik magukat, — hogy jó-akaró szövetséges nemzetársukat is csak a bukás, a megvetés szögyenében szeretnék kárörömmel gúnyolni, és hűen őrzött szabadságuk romjaiból hízott önérdékkel föl-emelkedni?

Csodálkozni ma már mernének-e azon, ha ő felsőge a Királyné önöket ignorálandja, midőn az őt illető tiszteletéről is megfelelkeznek, és a legnagyobb indolentiát követik irányában.

Loyalitásról önök, uraim, a „Neue freie Presse“ szerkesztőségében nemis törekvésű fractiójukkal együtt czentul csak hallgassanak. — Salvavi animam meam.

WLASSICS GYULA.

Kérdések,*)

melyeket a szeszdó meqvitatása végett a m. kir. pénzügyminister által összehívott szakbizottmány (enquete) egyes székfősiakhoz, testületkehez és egyletkehez intézendőknek határozott.

A) Általános kérdések.

1. Minő nemzetgazdászati s az ország viszonyaiból eredő alapelvek azok, melyek a szesz-főzőknek alapul szolgálhatnak azon követelésekre, — melyeket a szeszdó törvény irányában támasztani jogosultak?

2. A szeszdóátalány rendszere általában minő befolyással volt a magyar szeszgyártásra?

3. A szeszgyártásnak minő helyzete van a magyar korona alá tartozó országokban az ugyanazon szabad belkelendőségi piacczal bíró osztrák örökös tartományok szeszgyártásához képest?

4. Európa különböző államaiban s az észak-amerikai egyesült államokban, — a szeszgyártás és szeszdó visszatérítés iránt érvényes szeszdó-törvényeknek minő hatása van Magyarországra?

5. Mely küllországok versenyeznek Magyarországgal, jelenleg vagy maradandólag a szeszre nézve és melyik piaczkon?

6. Ezen verseny időleges-e vagy maradandó, és káros hatással van-e a magyarországi szeszgyártásra?

7. Ha igen — szállítási, közlekedési, vám- és kereskedelmi viszonyainkat, valamint consulsági képviseltetésünk módját illetőleg vannak-e segédlelmre vezető rendszabályok, és melyek azok?

8. Miféle könnyítések kívánatosak a szesz-kivétel előmozdítása tekintetében külföldre, a határvámvonalon keresztül? s az üdesített szeszitalok kivételénél a szeszlángtartalomtól járó adó visszatérítése minő szabályok mellett volna ajánlható?

9. A szeszáregyenlőség szabályozására Magyarországon minden részében minő befolyással volt a pesti árucsarnok (Waaren-

) A szakértői válaszok f. évi jul 15-ig Pestre, Magyar utca 8. sz. n. a szeszdó szakbizottmány ügyben küllendők be.

Börse), és mi kívánni való van az árjegyzetekre (Preisnotirung) és kereskedelmi értékállapításokra (Handels-Usanzen) vonatkozólag?

10. Minő mértékben szaporodtak a legközelebb lefolyt három év alatt, termelési képességük mennyiségét illetőleg azon szeszfinomító gyárak, melyek vásárolt nyers szesz töményítésével (Spiritus-Rectification) foglalkoznak, és kielégítik-e a magyar szeszgyártási szükségletet?

11. Benn az országban ezetgyártásra és műszaki czélokra fordítandó szesz utáni adó visszatérítésére nézve a szeszkeverésnek (Denaturation) s ez iránti ellenőrzésnek minő módja volna keresztülvihető?

12. A legutóbbi tíz év alatt (1860. évi januar 1-től kezdve) az ön vidékén mi volt évi átlagos ára, bécsi mázsánként, a kukoricának, a rozsnak, árpanak, burgonyának, czukorrépának és czukorfüledéknek?

13. Az 1868. XVI. t. cz. ekkülönítvén a szesz-főzőket nagyobbszerűekre, melyek legalább is 30 akó vagy ennél több összes erjurtartam mellett dolgoznak, és kisebbszerűekre, melyek 40 akón alóli összes erjurtartamot használnak, az adóztatásnak ezzel kapcsolatos mostani módja, a mennyiben a nagyobbszerűek adójukat megváltás útján, a kisebbszerűek pedig kiegyezkedés vagy árszábas szerint fizethetik, mennyiben mutatkozik ez irányosnak? s ha nem ez irányos ezen felosztás az erjurtartam nagysága szerint, minő beosztási mód lenne a mostani helyett alkalmazandó?

14. Vagy pedig a létező viszonyokon alapúlva-e a szeszgyáraknak más beosztása, nevezetesen „mezőgazdaságiakra“ és üzletszerűkre? s ha igen, miféle szabatosan meghatározandó viszonyok és feltételek adnák meg a szesz-főzőknek azon jelleget hogy az

a) mezőgazdasági, vagy

b) üzletszerű?

15. A jelenleg fennálló adó általánosítás melyik szesz-főzőkre nézve kedvezőbb, mezőgazdaságiakra vagy az üzletszerűkre nézve?

(Folyt. köv.)

Megújított kérés.

A távirdai rendtelenségek ellen panaszkodókhoz.

Hol egyik, hol másik hírlapban a távsürgönyök elkészése vagy más kezelési rendtelenségek miatt újból merülnek fel panaszok: s azokért igen gyakran a távirdai kormányrovatiki meg; pedig soha nem maga a kormány, hanem a természet, tőlünk nem függő esetek kivételével, melyek azonban rendszeren nem nagyon gyakoriak — mindig egyes kezelő a hibás.

Egy távsürgöny elkészésének, vagy tán épen a ezimzett kézéhez nem jutásának hibája terhelheti vagy a feladót, ki a ezimmet nem jól adta meg, vagy a tovább adót, ki azt szabályellenes hosszabban hovevettte, a mi azonban olykor ennek hibáján kívül is az ugyanazon vonalra egy időben feladott sürgönyök nagy száma miatt is megtörténhetik; terhelheti továbbá talán a hanyag felvevőt, a kapott sürgönyt hibásan ezimző kiadót, s végre a kézbesítéssel megbízott küldőnözöt, vagy még azt is, ki a ezimzett távüldözésben annak sürgönyét átvette, de azt tulajdonosának a maga idejében kézbesíteni elmulasztotta.

Hogy mindezen kezelési tendőkben a távirdai kormány és felügyelőség részt nem vehet, azt mindenki bizonyosan átlátja.

Ellenben ezeknek kötelessége hatáskörükben minden czélszerű intézkedést megtenni, hogy a lehető hibák elkerültessenek, vagy ha megtörténtek, a hibát kikutatni, és a hanyag kezelőt illően lakoltatni. Ezen kötelességöknek azonban csak egy tehetnek eleget, ha az egyes mulasztásokról pontosan, s kitelhetőleg részletesen tudósítanak. Különb, ha a magyar távirdahálózatnak évi két millióra menő sürgöny-forgalmából csak 20,000-nél történik is kezelési hiba — a mi pedig csak egy száztól lenne — azoknak az általános tartott hírlapi megróvások nyomán való kipuhatólására már egy egész külön hivatal lenne szükséges. Az erre fordítani kellett pénzt azonban ugy a távirda-intézet, mint a sürgönyöz közönség érdekében sokkal czélszerűbben lehet felhasználni.

Bátor vagy sagok-ennélfogva mindazokat, a kiknek ugy saját, mint honi távirda-intézetünk valódi érdeke igazán szívükön fokszik, most — a mint azt tavai is tettem — újból is felkérni, legyenek szivesek minden egyes, méltán megróható távirdai mulasztást vagy pontatlanságot

egy egyszerű levélben az adatok, és ha lehet, a kérdéses távsürgöny egyszerű, de teljes másolatának közlése mellett velem, vagy az illető felügyelőséggel tudatni. Biztosítom a tisztelt sürgönyöz közönséget, hogy az azon egyetlen ut, melyen módunkban leend a hiányokat, noha a nagy forgalom mellett azok most se túlságosan számosak, a lehető legkevesebbore apasztani.

Post, 1869. május 28-án.

TAKÁCS JÁNOS s. k.,
osztálytanácsos.

Levelezés.

Zala-Szent-Balázs, máj. 31. 1869.

„Hogy születél, airtál, néstid örültek; ugy él,
Hogy holtadkor azok sirjanak, és te örülj!“

K. S. F. F.

Szánandó tehetetlenségünk bölcsőjének foglalny polyáit a föltámadás dicső mezejének hallgatva oktató sirhalma váltja föl. Sajnálandó kicsinyeség az, kit fáradoalmi végső jutalmul csak sirjának némán bucsuzó hantjai örvendeztetnek meg; ellenben irigylendő nagyság, kinek porlandó testével kedves emléket a halálán romboló idő örökre nem törli el. Nagy férfiak szellemei nagy tettekben éltek túl a felodkozó kiméletlen mostóhaságát, s bár ravatalukat fájdalmas könyvek áztatják, hideg hamvaikat bus harangok siratják, mégis a boldogult hervadt életéért gyönyörű patakcsák az elhunyt siri nefelejtsét, szellemi nagyságát kegyelve ápolják: s művei halhatlan nevét a történet hamisíthatlan tábláira írják. Ily jeles egyéniség történelmi tettén örvend ma Zala-szent-Balázs és minden polgár; ki az első vásáron megjelent. Igen! Sümeghy Ferencz honának hű, tovékeny polgára, az életfájáról levágott ezen áldásos termőg, kit közfájdalomra nem az országház törvényhozó terései, hanem a gyászos tomető vall edes magáéknak, ernyedetlen buzgalomával az ipar és keresedelemnek új tért, új pályát nyitott; három vásárt nyerveen ki a népeit forró szerető királytól: t. i. egyet urnap, egyet nagyasszony utáni napra; egyet pedig magára az. Balázs ünnepére Ezen első vásár inkább nép-ünnepnek nevezhető: mint vásárnak. Reggel 3/4 ó-kor tarazek durrogások üdvözlé a kéklő hegyek ormain átmosolygó bibornap arany sugarait, — s megrozgeté a vidék fölött uralgó templom dombjáról ledörgő morajával a füvek harmat csöppeit; — s mi mindnyájan fájdalommal észleltük a költő szavait: „Labitur occulto, fallitquo volatilis aetas; et nihil est annis velocius. — Ploravere suis non respondero favorom (Horacz),“ mert, ki ezt szerző hantok földik. A legtávolabb vidék iparosai siottok megjelenni, s hálás szeretetteljes szívet áldozának annak, ki ügyünket oly kitünően védte lent, s most sön esd azért, mit a halál jégkeze tovább folytatni sajnálatunkra szivtelenül beállított. E kedves emberbarát itt is kimutató, mennyire tartá szemei előtt az. Agoston emez alapmondátát: „Dives et pauper duo sunt sibi necessaria; dives propter pauporem factus, et pauper propter divitem.“ (S. Aug. serm. 25.) Mert mi a vásár, ha nem a szegények és tohetősök közötti pénzcsere értékeidrt? A felodhetlen nagy férfiú multját hálás kegyeletből „gloriosum“ misével óhajta megünnepelni a derék olujáróság, mely az ájtatos urnó tiltakozása miatt csak abból maradt ol, hogy az Urban békében nyugvó szellemét sommi zaj ne zavarája. . . . Az egész nap hullámzó örömaradat volt; kifogyhatlan jó kedvvel, huszonkét akó bor folyt el, s hatszáz zsemle szórattott azót azóp zenezés mellett a vidám nép között, s a mi leginkább dicséretes sommi botrányos tény nem zavará meg a nap fontosságát. Legnagyobb élvezet, — neveltség, — és mulatságot okozott a 7 1/2 ól magas s mindenféle sikos anyaggal bokent pózna mászás, melyről sokan lecsuszának, végre d. u. 3 ó-kor Táncoz Gergely tizenöt éves hahoti fia közapplaususra szorocsonon lohozá a husz osztrák értékű forintra becsült egész paraszt öltönyt. Minden ház tárt kapukkal várta rokonait és ismerőseit, mindenhol előgedett arcokkal találkozánk, nálunk is azóp szánu vendégkoszoru üdvözlé kerületünk tudós házi urát az országoshírű főt. Talabér János urat; a boldogultnak rokonérésű tisztelőjét, ki sokszor mondja: „Ki őt — Sümeghyt — ismerte, alig hiszi: hogy elhunyt.“ Csokélységem e sorok igénytelen írója — nem volt szorocson ismerhetni a tovékenység e híres honfiát, de tetteit tudva, bizonyára kegyelettel veendi, ha sirhalma áldást kérvén esőkolom földi maradványának dicső porait addig is: mig az öröklötben egykor ölelhetjük egymást.

Jauernek József.

Heti szemle.

Junius 11-én 1869.

(Bé) Izabella Királyné junius végén Prágába jó lakni. — Az első polgári házasság Aradon jun. 1-én tartott meg. — Deák Ferencz arczkép-jövedelméből a pesti leányarvaház javára oddig 10 ezer forint jött be. — P. Szathmár

Károly honvédbeszédei megjelentek. — 150 ezer frral gőzruhamosító intézet készül létesíteni Pesten részvények útján. — Magyar Lászlónak Afrikában egy néger nőtől Julio fia maradt. — A pesti új-épület (népnyelven a rémséges Nájgopáj) leromboltatik s helyén több bank palotákat építtet. — A keletázsiai expedíció 55 napi hajózási után Singaporé, Ázsiába megérkezett. — A pozsonyi városkapitányi hivatal minden 100 kártykőny pillangó után az irtóknak 5 krt fizet. — Pichler Henrik szegény vasúti hivatalnok fél millió forintot örökölt váratlanul. — A brest-newyorki francia tenger alatti távirtdala húzalt o hó közepén kezdik lefolytatni. A pesti ferenczvárosi szivargyárban naponta 800 leány dolgozik, egy-egy naponként ezer szivart készít. — A „Hazánk” lap jul. 1-én a „Hon”-ba olvad. — Wachtel a híros tenorista a hamburgi játékokban 60 ezer frrt vesztett. — Tancsics Mihály régibb s újabb munkái sajtó alá rendeztetnek. — Pest határára az aratást június 20-án kezdik meg. — Vidéky László Braziliában udvari mérnök, Pestre haza érkezett. — A magyar írók segélyegyletének vagyona legújabb kimutatás szerint 138,488 frrt 5 krt tesz. — Római vízvezetékro találtak a zugligetben Budán. — A honvéd tanosztályok 750 emberrel megkezdették rondes szolgálataikat, még 50 ember hiányzik. — Beauvais városban 90 ezer kerékű s 9 ezer aranya került toronyóra készült. — Pécsett „Balpárt” című új hetilap jelent meg. — Az osztrák császári ház tagjai közt a hadi budgetben mutatkozó deficit miatt surlódások merültek fel. Albrecht, Vilmos és Lipót főherczegek lemondtak a hadügyi főfelügyelőségről. — A honvédség ruházatait külföldiek szállítják 10 évre, a pesti iparosok testületileg emelnék ez ellen panaszát. — Az aratási időre bizonyos számú közkatoná hazabocsátatik. — Ráth Károly köztársasági helyébe Gelléri Szabó János neveztetett ki. — Aradmegyében a török kormány lovakat vásároltat.

H i r e k.

— Hétfőn, június 14-én lesz a Nagy-Kanizsa-kerületi követválasztás; nem szándékunk hosszú jeremiáddal tölteni lapunk hasábjait, de nem mulaszthatjuk el helyilapunk e számában a nevezetes napról pár szóval megemlékezni. — E kerület választó közönsége igen mélyen érzi e választás fontosságát, amennyiben oly egyénről van szó, ki a hazának legtevékenyebb polgárai közül való, kft a nemzet választottjának ismer, s kire büszkék vagyunk, hogy magyar. Nemcsak a jobb-, de a balpártnak is be kell ismernie, ki a hazai ügyek mellett, — saját helyviszonyainkat is örvendotes stádiumba helyezni kívánja, hogy oly országos kapacitás oly tevékeny s jellemes férfiút kell képviselőnkül választani, ki nem a képviselők számát, de a tettek mezején haladó érdemkoszorúzottak sorát szaporítja, díszesíteni, és Csengery Antal ily hazafi, őt nemcsak a mult országgyűléseken láttuk, mint tevékeny jegyzőt, — nemcsak mint tudományos férfiút a legjelesebb folyóirat szerkesztőjeül, hanem ott látjuk az ország első pénzügyminiszterinél is, hol a bizalom legnagyobb mérvben tartja ölelvé, ily érdem és jellem előtt hajolt meg s jelentő többek előtt ki az e kerületi balpárt jelöltje Martinkovics Károly főbíró ur, ki épen e nemes tette által, mint a derek „Kecskeméti lap” is írta, tüntető ki legszebb hazafiúi érzelmét s adá jelét annak, hogy méltó a nemzet általános becsülésére. E sorok szerény írója arra bátor kéri a t. választó közönséget, hogy honpolgári meggyőződésével, midőn az asztalhoz közeleg, szavazatot adva szabad joga szabad gyakorlatát eszközi, emlékezzék meg a boldogult Sümeghy Ferencz megválasztásakor hallott három számra, mely 123 volt.

1 — Isten, —
2 — A koronázott Király s a Haza, —
3 — Szabad, egyenlőség és testvériség-lángszavaival kiáltja: Eljen Csengery Antal országgyűlési képviselő!

— Zalamogyói gazdasági egyesület több fontos, és sürgős tárgy olintézésre tekintetéből f. évi június 21-én reggeli 10 órakor Zala-Egerszegen, saját helyiségében igazgató választmányi s egyszormind nagy-gyűlést is tartand, melyre az egyesületi tagok tisztelettel meghívattak. Gelse június 8. 1869. Sellyey László, egyesületi alelnök.

— Zalamogyói iskolatandása f. évi május 19-én s folytatva tartott közgyűlésében következőleg alakítottat: Tolnay Károly, Glavina

Lajos, Inkey László, Wlassics Antal, Guttmann S. H. Babóchay György. — Botka Mihály, Pinter Endre, Gr. Batthyányi Zsigmond, Besenyei Ernő, Bogyay János rendeki. — Vadnay Rudolf, Mezericzky Péter, Rohoniczky Antal, Mórocz Kálmán, Jury Károly. — Simón Pál, Nagy Pál, Kiss Béla, Kiss János, Horváth László, Saska Imre, Isoo Ferencz, Bokányi György, Graner Mihály, Skublits Zsigmond, Bezeredy Elek, Modrovics Gergely. — Horváth Péter, Faics Ferencz, Novák Károly, Györkös Alajos, Pecurnik János.

— Zalamogyói jövedelmi adó kivető bizottsága f. évi május 19-én tartott megyei gyűlés alkalmával következőleg választott meg: Csáktornyan bt. (bizottsági tag) Szy Sándor és Göncz Alajos; — pt. (pótlag) Káros Albert és Pecurnik János. Keszthelyen bt. Farkas Károly, Beck Kálmán; pt. Kugler Nándor, Rozs József vagy Rozsos István. Lendván bt. Faiszl István, Kiss János; pt. Pöszter Ferencz, Ehrenreich György. — Letenyén bt. Szalacsy Farkas Csázy Károly. pt. Hayden Mihály, — Graner Albert. Nagy-Kanizsán bt. Wlassics Antal, Guttmann S. H.; pt. Darás József, Albanich Flórián. Sümeghen bt. Edeskúti Sándor, Eitner Sándor; pt. Pátrics György, örg. Moizner Imre. Tapoleczán bt. Ondrey István, Dukeasz Manó; pt. Vadona Ferencz, Csigó István. Zala-Egerszegen bt. Háy Ágoston, Sipos Boldizsár; — pt. Nyáry Ferencz és Háy János urak.

— Zalamegyében a házadó felszólalási bizottság elnöke s alelnökeül következők választattak meg a f. évi májusi közgyűlésben. Csáktornyan elnök Szy Sándor, helyettes elnök Háy Ágoston. Keszthelyen e. Farkas Károly, h. o. Beck Kálmán. — Alsó-Lendván e. Faiszl István, h. o. Kiss János. Letenyén e. Szalacsy Farkas, h. o. Csázy Károly. Nagy-Kanizsán e. Wlassics Antal, h. o. Guttmann S. H. Sümeghen e. Edeskúti Sándor, h. o. Eitner Sándor. Tapoleczán e. Ondrey István. Zala-Egerszegen Háy Ágoston, h. o. Sipos Boldizsár urak.

— Keszthelyi t. munkatársunk K. Gy. ur értesíti lapunkat, hogy az ottani gyógyszerész ellen több rendbeli panasz miatt a megyétől vizsgáló bizottság küldetett ki. — A keszthelyi dalárda megszűntéről is tudósít bennünket.

— Lang Fülöp nkanizsai születésű jeles baritonista, a nemzeti színház szerződött tagja július 9-én lépett fel először „Ernani”-ban mint Don Carlos s lelkesedve fogadták.

— Hölgyközönségünk, de általában a szépirodalom pártolónak ajánljuk figyelmükbe lapunk mai száma hirdetési rovatában közölt „Pesti hölgydivatlap” programját, mely annyi hosszú idő óta méltán kedvenc lapja a divatvilágnak. Megjelenik havonként kétszer divatképek, szövegintéskék s számos melléklettel, a lap maga pedig válogatott s jeles szépirodalmi művekköl figyelmesen szerkesztve jelenik meg.

— Sümeghen június 3-án tartott Autonomikus gyűlési követválasztásnál legtöbb szavazatot nyertek: Somssich Pál, Zichy Antal, — Hertelendy Kálmán, Pap János, és Ramazotter Vincez urak. — Gr. Eszterházy Pál, b. Fiáth, Barcza Sándor, Küllely Antal, Bogyay Antal és Gr. Pejacsovics urak pedig több plebániában nyertek szavazatot.

— Pollák Ferencz, nagykanizsai lakos saját, továbbá Lajos, Ferencz, Szidonia és Gizolla gyermokei vezetéknevén „Zala-i”-ra kért átváltoztatása f. évi 11,441. sz. belügyministeri rendelettel megengedett.

— A „Buda-pesti Közlöny,” utánna a „Hazánk” s több lap azt írta — hogy a „Sümeghy alapítványt” a kaposvári gymnasiumnál tesszük; sietünk kiigazítani, hogy nem a kaposvári, hanem a nagykanizsai gymnasiumnál kívánjuk létesíteni, hol a boldogult iskolai tanulmányait megkezdette.

— Gelsen és Légrádon felül a napokban egy-egy hullát találtak. Gelsenél a mozdony zúzott szét egy embert, ki a sinekrő fokúdt, állítólag részeg fővel, Légrádon pedig a Mura vize vetett ki egy meggyilkolt ifjú lányt.

— Légrádon az ottani egyház-számára a lelkész Tallián Ede ur egy festett üvegablakot készített, melynek felszentelése alkalmával ugyan o derék lelkész 2000 frrt alapított egy Légrádon létrehozandó leányiskolára.

— A nagykanizsai plebánián az autonomikus gyűlésre Gróf Szápáry Géza főispán, Hertelendy Kálmán, Zichy Antal és Babóchay János urak választattak meg.

△ Nagy Károly Zala-Egerszeg kerületi képviselője a nagykanizsai követválasztásra f. jun. 12-én Pestről a délutáni vonattal városunkba érkezett.

— Ling-Look ur, a Tschung-Tschí chinai császár első udvari művésze, ki az 1867-ki párisi világiállítás alkalmával rendkívüli nagy feltűnést okozott chinai tűz- és fegyvergyakorlataival előadást tart az ismert Drágus Károly és neje művészpár közreműködése mellett, kik a bámulatos mutatványok közt mulattató kis szindarabokat adnak elő. Nagy-Kanizsán f. június 12- és 13-án lépnek fel a „Zöldfa” nagy

teremében. Sajnáljuk, hogy vidéki t. közönségünket eleve nem értesíthettük o nem mindennapi művelőzetről, városunk közönsége — hisszük — tömegesen fogja látogatni.

* A tornaegyleti ünnepély f. évi jun. 6-án tartatott meg Szombathelyen. — Jól esett látnunk azon hullámzó nagy tömeget, mely a Kanizsáról és Sopronból érkező torna-testület küldöttjeit fogadta, taraczkok dörgése, zene és dobzás, szünni nem akaró éljenzések után szíves szavakkal fogadtattak s vízszint meleg szavakban adtak kifejezést az érkezők érzelmeiknek. — Délután 3 órakor volt az általános összejövetel a színház téren, hol nagy számu közönség jelenlétében gyönyörű szónoklatot tartott Istóczy Győző ur, mint a torna-egylet elnöke, a jelesen szerkesztett beszédet gyakran a kitörő éljenek szakasztották meg, ezután a soproni torna-egylet részéről tartatott igen jellemző és találó beszéd, — mely szinte sokszor megjelentezett, végre a kanizsaiak részéről a szép szónoki tehetséggel megáldott Walbach Mór ur szólott a szívekhez, s általános éljenzés után a menet megindult. A menetet megnyitá a torna-egyenruhába öltözött ifjuság nemzeti zászlóval, ezt követte a kanizsai, soproni, és szombathelyi torna-egylet, és számtalan vendég tömeg, a díj-tornászra készített 6 tölgy-koszorút az arany- és ezüst érmekkel rudra fűzve vállain vitte két tornász, — a menet dob és zenező mellett ment a városon keresztül egész a szőlési urasági kertig, hol a mulatság volt, utközben a nő-tornászok is saját egyenruhájokban kék és fehér zászlóval csatlakoztak a menethez s megkezdett a mulatság — mely csak ugyan oly jeles volt, miszerint mindenkit várakozásán felül kielégített. A társaság egy része gyönyörködtető szemeit a tornászok versenyén, mások a kort lugosai, sétányain, még többen a terített asztalok mellett találtak szórakozást, — e sorok írója is ez utóbbiak élvezetéhez csatlakozott, s derekasan hozzá láttunk, — esto a csillárok száza hirték szót világító fénycsőket, s azoknak szemképráztató ragyogása épen elég volt, hogy néha-néha egy-egy csipke bokorba üssük orrunkat. — Éjfélt után vetett véget még csak az általános örömnaphnak.

Boldogult SÜMEGHY FERENCZ arcképe

megrendelést s illetőleg előfizetést tettek:

	Megr.	Fizetett
I. Tárnok Alaj. Kanizsán 2 képre ..	—	—
II. Deutsch N. ivén		
Fesselhofer József ..	1	—
Engländer Lajos ..	1	—
Belus József ..	1	—
III. Martinkovics Károly főbíró ur ivén:		
Skublits Ist. Besonyón ..	1	—
Szigethy Laj. Lotenyén 1 ..	1	—
Kupriez Ferencz ..	1	—
Bezeredy Elek Hencsén 1 ..	1	—
Árvay Ist. Z.-Egerszeg 1 ..	1	—
Martinkovics K.	1	—
IV. Szigethy Károly ur ivén:		
Weiss Manó ..	2	—
Eklér Viktor ..	1	—
Gózonny Ferencz ..	1	—
Koch Adolf ..	1	—
Wlassich Ede ..	1	—
Halvax József ..	1	—
Wagner Károly ..	1	—
Oszeszy Antal ..	1	—
Kollarics János ..	1	—
Bartos János ..	1	—
Löwinger Izrael ..	1	—
Rechnitz Vilmos ..	1	—
Vezster Imre ..	1	—
Blau J. P.	1	—
Zauchner Henrik ..	1	—
Kilik Péter ..	1	—
Tánczos Gergely ..	1	—
Goldmann Samu ..	1	—
Unger Lőrincz ..	1	—
Löbl Miksa ..	1	—
Dobrovits Mihály ..	1	—
Szommer József ..	1	—
Ebenspanger Manó ..	1	—
Kohn Fülöp ..	1	—
W. Schlesinger ..	1	—
Guttmann S. H.	1	—
Seiler Péter ..	1	—
Brunner Ferencz ..	1	—
Zerkowitz Vilmos ..	1	—
Bettelheim Samu ..	1	—
Rosenfeld N.	1	—
Schmidt György ..	1	—
Ledofszky ..	1	—
Weissmayer M.	1	—
Weiss Samu ..	1	—
Blau Pál ..	1	—
Grünhut Fülöp ..	1	—
Ollop Samu ..	1	—
Dr. Presburger ..	1	—
Kirschner Armin ..	1	—
Babóchay János ..	2	—
Stampfel Vendel ..	1	—
Botfy Károly ..	1	—
Schlesinger Marton ..	1	—

Weiss H. J. .... 1 kép .. — fr
Dolmányos György ... 1 .. —
Hirschl Armin .. 1 .. —
Szigethy Károly .. 1 .. —
Bisztrácsányi Ignác .. 1 .. —
Szarvasy Gy. bakónaki 1 .. —

V. Királyi Pál országgyűlési képviselő ur ivén:

Királyi Pál Pesten ...	2 kép	4
Hertelendy K.	1	5
Ihász Rezső ..	1	1
Perczel Béla ..	1	2
Szabó Imre Perlak ..	1	2
N. N. (olvashatlan név)		
Pesten ..	1	1
Halmosy Endre ..	1	1
Rajsz Szilárd ..	1	1
Horváth Döme ..	1	1
Földváry Miklós ..	1	1
Wodianer Béla ..	1	1
Harkányi Károly ..	1	1
Téry Pál ..	1	1
Bezeredy ..	1	1
Bittó ..	1	1
Kerkapolyi Károly ..	1	1
Szabó Miklós ..	1	1
Nadoczy ..	1	1
Gaal Endre ..	1	1

Megrendelt kép-mennyiség 83.
Befizetett 77 forint, mely összeg a nagykanizsai takarékpénztárba tétetett. — A mely névvel pénz kitétel nincs, azok utólagosan, a kép megjelenésekor, fognak fizetni.

Kelt Nagy-Kanizsán jun. 11-én. 1869.
BÁTORFI.

Nyilt pósta.

— H. P. Csurgó. Becses levele szerint intézkedünk; a „Dalárda” részére f. évi jul.—decz. előfizetett.
— M. Szegvár. Megigazított; többire névze magán levélben válaszoltunk.
— K. Keszthely. Teljesen közölve igen sértő lett volna.
— V. Pest. Az érdekes „élet költészet s vízszint” című munkájából mutatvány tór szűke miatt e számban nem hozhattunk előszörül! Magán levelet is írunk, kérjük becses választást.
— H. M. A kéziratos voltunk, hanem terjedelmessége miatt figyelmesen átolvasása nem történhetik meg oly hamar. A körv kisereltetett, alkalmasan rendeltetése helyére küldjük.
— S Zala-Egerszeg. Azonnal feleltünk.
— J. F. Pest. Fogadják mindnyájunk szinto részvétét!

Nyilt tér.*)

Az emberi erő fenntartását még a legidősebb korbelieknl is ténylegesen fenntartja a Hoff-féle maláta-kivonat egészségül sör.

Kik ezen bajokban szenvednek, sziveskedjenek ezen forrást megkísérteni, mely az utóbbi éven több százszor, és o gyógyszer feltalálása óta millió egyént gyógyított ki o betegségből.

Udvari szállító Hoff János ur központi rak-tára Kärntnering 11. Bécsben.

Két levél, az egyik 10 év előtt, a másik jelenkorul.

I. Hoff János urnak, udvari szállító Berlinben, Baden (Bécs mellett) 1859. febr. 20. Az ön Maláta-kivonata oly csodálatosan hat 76 éves koru erőmre, hogy ezen gyátrmány nélkül nem tudok lenni, ámbár tudom, hogy fiatalabbá nem tesz. Nemes Wathery Mederer, orvosudor.

II. Hoff János ur főraktárba, Bécs, Kärntnering 11. szám. Az önnek Maláta-kivonatu sörét már nem nélkülözhetem, mert életemet tartja fenn, azért kérem ne soká várakoztatni reá. Mederer, orvosudor.

Mint mellékletnek küldjük o következő sorokat: Potsdam, 1869. febr. 16. Hogy önnek Maláta-kivonata és Maláta egészségül chokoládéja sok betegot jobbulásra segített, az a világ előtt ismerős, — hanem a legnagyobb örömem volt, hogy egy barátomnak gyermeke, (kiskoru, ki anyját már elvesztvén) sorvadásban szenvedett és az ön csodálatos Maláta-chokoládé porát a nélkülözés anyaféle helyett élvezvén, láthatólag jött erő s egészséghez ugyanarra, hogy hihetetlenül vált a gyermek betegsége. Wolf, koreakadó, Nannerstrasse 49. — Igy hangzik számtalan olismérés minden osztályból.

Árak: Maláta-kivonat egészségül sör üveggel és csomagolással: 6 üveg 3 frrt 70, 13 üveg 7 frrt, 28 üveg 14 frrt, 58 üveg 27 frrt 30, 120 üveg 55 frrt; — Maláta-egészségül csokoládé Nr. 1. egy font 2 frrt; Nr. II. egy font 1 frrt 60, 50 fontnál fél font ingyen, 10 fontnál egy és egy negyed font. Maláta-chokoládépor csészeműk számára; a hiányzó anyatej pótlására 80 és 40 kr. Mell-maláta-bonbons 60 és 30 kr. Minden Bécsből.

A valódi udvari Maláta-kivonat egészségül sör-Maláta-egészségül-chokoládé és Maláta kivonatu bonbons csupán Hoff Jánosnál Kärntnering 11-ik szám kapható Bécsben.

Kapható Pesten Török József gyógyszerésznél Királyuteza 7-ik szám. Leitner és Grünwald. — N. Kanizsán kapható Rosenber J. és Wejlich J. — Schwarz Adolf; Rosenber Ferencz és Reichantha C. uraknál.

* E rovat alatt küldöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

FOSTER V. és TÁRSA

gazdasági gépgyárosok
Lincolnból Angliában
ajánlják a m. t. gazdaságoknak

gőzmozdonyait,

nagyobbított tüzsekény és
előmelegítővel,

cséplőgépeiket,

melyek Magyarország gabnanevelhez mérve építettek,
továbbá

arató-gépeiket,

Anglia legelső gyárából.

ÁRJEGYZÉKEK és mindennemű FELVILÁGOSÍTÁSOK
a legnagyobb készséggel bérmentesen küldetnek be.

Raktár:

Pesten, gyár-utca 33. szám.

[282—20,4]

Puszták haszonbérbeadása.

A mlts pécsei püspöki uradalomhoz tartozó **szentgyörgyi** és **bakbúzi** puszták több évre **haszonbérbe adatni** fognak, a vállalkozni szándékozók kívánatára bővebb értesítést adand

Pécsett, 1869. évi jun. 5-én.

(288—3,1)

Ráth Iván

püspöki javak felügyelője.

Legmagasabb első nyilvános

Kereskedelmi tanintézet

Bécs, Leopoldstadt, Praterstrasse 32.

Tanulói iroda a kereskedelmi tanulmányokhoz,

Porgos Károly igazgatónál. (241—12,9)

Kik háttérbe vannak szorítva ezen intézet összeköttetésétől, e felfogadásokat folytonosan, és oktatást nyernek a vizsgáig e szakba vágó intézetek képviselőségére.

Mint haszon-adó ajánlatik

LOTZ H. ÉS TÁRSA PESTEN

váci-ut 403. sz.

kézi szállító eszközök

minden alkalomra használható mostanig el nem ért előnyvel, különösen földmunkálatokra

kézi taliga (amerikai navybarrow)

darabja 5 és fél forint o. é., amelyből a gyár naponta kőtszáz darabot készít. (284—10,7)

A szőlőmegváltási

NAGY TABELLÁK WAJDITS JÓZSEF

könyvkereskedésben kaphatók.

Darabonként 3 krajczárjával.

! A legjutányosabb díszes női lap !

A közkedveltségű „PESTI HÖLGY-HETILAP” önmagát ajánlja legjobban a művelt magyar hölgyek pártfogásába. Mi csak annyit teszünk hozzá, hogy a több, mint egy évtized óta fenálló szépirodalmi és divatlap főleg azáltal vívta ki nagy közönsége megelégedését, mert érdekes és mulattató irodalmi tartalma mellett — divatrészével még a külföldi lapok sem versenyezhetnek. Minden számban adunk gyönyörű divatképeket, minden időnyre kelmémintákat, mindennemű szabásmintákat — a legújabb divat szerint — természetes nagyságban, és nagy minta-íveket minden kigondolható női kézi munkák rajzaival. Divattudósításunk a maga nemében páratlan, utmutatásaink mindent föllelnek, ami a háztartás, divat- és gazdaasszonykodás körébe tartozik s t. előfizetőink részére mindennemű megrendeléseket a legnagyobb pontossággal, izléssel és minden díj nélkül teljesítünk.

Nagyszerű kedvezményül még ezeken felül minden évben kétszer adunk gyönyörű műlapokat, melyeknek tárgyai a nemzet története vagy a népeletről vannak vővo.

Jelen félévi műlapunk :

„A pünkösdi királynő” egy szép genre-kép, mely compositójára ép egy — mint gyönyörű rajzára nézve is valami meglepő és uyszerű leendő; egy költői életkép, mely a legelegánsabb terem falait is díszítheti. — E műlap — mint a művésztől értesültünk — július utolsóig elkészül, s t. előfizetőinket egy példányban 60 kr-ért részesítjük, azonkívül egy-egy példány 1 frt. Nem előfizetőnek 2 frt.

A következő kedvezményekben részesítjük t. előfizetőinket : eddig megjelent műlapjainkat saját, rokonai vagy ismerőseink számára — a pénz előleges felküldése, vagy utávót mellett — a következő áron rendelhetik meg :

- 1) „Perényi Ilona a mohácsi hőstök temetője.” Ára 50 kr.
- 2) „Erzsébet és Mária királynők Nagy Lajos király II. Károly koronázását nézük.” Ára 50 kr.
- 3) „Hunyady Mátyás találkozója édes anyjával, Szilágyi Erzsébettel 1458. febr. 9-én Straznitz alatt, midőn Podjebrád fogságából a királyi trón elfoglalására indul.” Ára 50 kr.
- 4) „Lónyay Anna, erdélyi fejedelemné, férjét, Komény Jánost a tatár fogságból kiváltandó, ékszerrel bocsátja áruba.” Ára 50 kr.
- 5) „A Kurucz asszony. Bobek Györgynő, Patócsy Zsófia kivonulása Szádvárból, amint Svendi László a labanczok vezére tisztelőg elűtte.” Ára 50 kr.
- 6) „A király a királydombon kardvágást tesz a világ négy tája felé.” Ára 50 kr.
- 7) „Budavár hősiesség bevétele 1849. május 21-én, dicső honvédeink által.” Ára 1 frt.
- 8) „Fejedelmi párba.” Béla, szászországi magyar herceg legyőzi Jaromirt — a Pomoránok fejedelmét. Ára 1 frt.

Es évi új műlapunk, melynek egy példányában 50 kr-ért részesülnek t. előfizetőink. Azonkívül egy példány 1 frt.

A műlapok csomagolási díja bárhány példányban 30 kr. Megrendelhető még szerkesztőségünkönél az „Aratók” gr. Ponson du Terrail nagyhirű francia író legérdekesebb regénye két kötetben. Ára 1 frt.

Baives gyűjtőinknek hat egyszerre beküldött előfizető után lapunk tiszteletpéldányával szolgálunk, ki nyolcz előfizetőt küld, annak a műlap egy példányával is kedveskedünk. Jövőben ehhez szigorúan tartjuk magunkat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK : félévre, azaz júliustól—december végeig 4 frt., negyedévre, azaz júliustól—szeptember végeig 2 frt. Új műlapra a „Pünkösdi királynő” csomagolással együtt 50 kr. Kelt Pesten, június havában 1869.

Király János,

mint fel. szerkesztő a kiadó-tulajdonos.

Komócsy József,

mint főmunkatárs.

Az előfizetési pénzek a „PESTI HÖLGY-DIVATLAP” kiadóhivatalához (Ujvilág-utca 18-ik sz. a.) utasítandók. (187—2,1)

EGGER TESTVÉREK

PESTEN,

Dorottya-utca 4. sz. a., a „Magyar király” fogadó átellenében.

BÉCSBEN,

Kärntnering 2.

vesznek a legmagasb áron

régi pénzeket

regiségeket, művészi tárgyakat, mindennemű arany, ezüst és drágakövekben.

Üdvözlét! Köszöntve a népgazdasági korszellemről!

TRAUGOTT FEITEL, első ausztriai Magyarországnak ált. bizomány-szállító-üzlete Bécs, Kärntnerstr. 57. és Kärntnering 2. gegenüber dem Drascho-Haus.

Tárgyak és áruk minden különbség nélkül, melyek az összes hírlapokban előjárnak, alulírott által ugyanazon mértékben és azon árért megvásárolhatók, azon kellemes különbséggel, hogy a csomagolásért mi sem számítatik.

Ezen tárgyaknak, mint ajándékoknak egyuttal megvan gyakorlati értékük, mint :

Ezen mechanikai ugynevezett örökös naplárak különösen pontos és csinosan kiállítva, a férfi és női órákon mint érmek viseltetnek, az egyik elől mechanizmus által a nap és az óra, a nap felkeltését és lemenetét az egyik oldalán a folyó hetet és hónapot mutatják. — Egy darabvalójálag aranyozott 45 kr. egyszerűen aranyozott 25 kr. egy drb. közönséges 10 kr.

A varráshoz igen szükséges az ujon főtallalt varró-berűző gép, melylyel a vak is egy perc alatt a leginomabb varró-berűzőt készítheti. — Egy tőnagságu szelencze ára csak 100 ang. szab. varró-berűző, mindegyik darab jobb azelőbbi 20 kr.

Egy likacsos szerkezettől angol fém-almányt a zettérbe szorít. — A zettér-élett 3—4-szeri lenés után élesez teszi, a nélkül; Egy karcolna. — Egy darab ára 30 kr.

Egytetemes hőmérőt és légmérőt készített lappal, csinos tokban, hási szükségletre felüggeszteni, vagy utazásra, bizonyára mindenki fog magának szeretni. Egy darab ára 35 kr. Szemüveg és egyéb optikai tárgyak.

Angol tollkés bessemeri aczéllal 2, 3, 4 kással. Csonttal 15, 20 kr. — Csontanyával 40 és 50 kr. peccsés gomb és két betűvel 60 kr., 1 darab gyöngyanya 4 kással 1 frt 20 kr.

Wunder A osodamadár aranyozott kedves ifjúknak és nőknek szentelt mulatósága. A tavasz mezesek által csaldóság utána. Egy darab ára 20 kr., egész hangalag 60 kr.

Egy laterna magja birtokában mindenki bőveze. Egy díszes a egyuttal ifju és öregnek felvilágosító játékszer, mely 72 különféle nevezetes személyiségeket minden tetszés szerinti helyre bűvöl, a társaságokban kedves fogadtatik. 1 db. a hozzátartozandókkal 80 kr., nagyobb 20 kr. még nagyobb Nr. 3, 1 frt 50 kr.

Egy kőszaka — illat-szerekkel és szappannal megtöltve — gyümölcsöket képeznek. — Háromféle nagyságban egy-egy darabja 50, 70, 80 kr.

Egy gyűrű aranyból 60 kr.; Legujabb készített aranyból dupla új aranyból készítve. Mellé, 1 db. csinos tokban, 30, 40, 60, 80 kr.—1 frt.

1 pár fűlűgő fekete zománccsal acél vagy totszás szerint 35, 50, 80 kr. 1 frt. Csinos ajándék egy gyűrű egyes aranyból minden db. megbélyegezve. 1 nő-gyűrű tetszés szerinti szinű kövel 1.50 kr. 1 női peccsét-gyűrű kövel 1 frt 80 kr. 1 férfi — — — — — 2 frt — — — — — 1 db. két betűvel véve 3 frt 50 kr.

TRAUGOTT FEITEL első ausztriai Magyarországnak ált. bizomány-szállító üzlete, Bécs, Kärntnerstrasse 57. és Kärntnering 2. gegenüber dem Drascho-Haus. (237—12,4)

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton,
egész lven.Működésétől Irada és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésben.

Előfizetési feltételek:

Helyben háshoz hordással és vidékre postán küldve
Egész évre: 6 ft. 4 kr.
Fél évre: 3 " 2 "
Evegnyedre: 1 " 60 "

Hirdetések

A hat hasábon peltisörért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Helyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyílt téren”
egy peltis sor beiktatási díja 15 kr

Hirdetéseket elfogad:

N.-Kanizsa: a KIADÓ-HIVATAL, Pesten: ZENLEK M
Bécs, Hamburg, Berlin, Majna-u. Frankfurt- & Bann
ben: HAABENSTEIN & VOGLER, Lipsza, Bonn, &
Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA, Bécsben: OPFELIK

Népevelés.

IV. nevelészetű pályamű.
(Folytatás.)

Ha aztán a helység gyermekei ily nevelői alatt tudatlanul, erkölcsben előhaladás nélkül érik nagyobb éveiket, ki lehet oka, mint egyedül az, — a ki a helységet ily nevelővel oly kegyesen megajándékozta? — A megye rendelkezése utján ez így nem történhetnék, mert ott a dolognak ily igazságtalanul kiútna nem szabad. — Tartoznék a megye évenként többször megbízható megbízottakat kiküldeni a népevelés megvizsgálására, s lényeges hiányok kikutatására, kik a panaszokat minden oldalról kihallgatnák, s a megyét ezekről tudósítanák. Eképp ügyök orvosolva leendene. — Tartoznának azonfelül az ily kiküldöttek megnyerő beszéddel arra ösztönözni a szülőket, — hogy gyermekeiket szorgalmasan intésék, figyelmeztessék az iskolára, mint oly helyre, hol mintegy előleges szántást-vetést végeznek, életükre nézve, mely munkásságoknak gyümölcseit csak későbbben, de hálaadólag fogják élvezni. A tehetősök részéről pedig — hon javát czélözva — üdvös lenne a szegény pórt, ha gyermeke észrevehetőleg szép tehetséggel bírva, gazdag reményekre nyujt jogot, kellőképen segíni, hogy ne temessük el oly gyakran a legszebb tehetségeket, — hogy ne legyen a póról mindig pór.

Eképp gondolkodván a népevelés felett, úgy látszik, csak egy szent akarattól függ nemzetünk boldogsága, mit ha teljesítünk, s mely iránt ha igaz hönfúllag buzdulunk, — három tized alatt az európai műveltség színvonalán járunk.

Miután ezen intézkedések királyi szentesítésen mentek keresztül, szent kötelessége a megyének, — azok életbeléptetése körül mindent érvényesíteni, ha azt nem ténné, az abból eredt hiányok kétségkívül a megye vétkeül volnának megrovandók. Törvényszerűleg ki van fejezve az, hogy ahol a növendékek száma az 50-et túlhaladja, ott — ha nem volna — tanodát állítani kötelesség. Részesülés a tudományokban 7—12-dik évig mindkét nembeli ifjuságnak elkerülhetlenül szükséges. Nem úgy azonban, mint némely együgyű szülők vélik, hogy t. i. csak akkor küldik gyermekeiket iskolába, mikor munkaségiséget illetőleg otthon nincs rájuk szükség. Ily értelmezés következtében történik, hogy gyermekei kitavasodástól egész késő ószig nem látják a népevelődőt. Úgy kell e tekintetben eljárni, hogy az egyszerű falusiaknak szülőtteik feltétlenül, a azokott szűneteket kivéve, folyton egész éven át látogassák a népevelő előadásait, illetőleg népszerű oktatásait. Fájdalom! e törvény megszegése nálunk ugyszolván napi rendben van, mit beláthat mindenki, aki ismeri a falusi életet, s aki a helység iskolájába télen nyáron egyszer-kétszer betekint, és észreveszi, — mily nagy különbség létezik említett idényekben a tanítványok száma között.

Szóljunk most közbevetőleg arról, mily egyéniségek alkalmazhatók népevelőkül. — Természetesen csak olyanok, akik ha nem terjedelmes, legalább oly tudománytal birjanak, aminő elengedő arra nézve, hogy ne csak az alnép, hanem a műveltebb polgári rend körébe tartozó is elmondhassa felőle, hogy tudományos és erkölcsös tanítóval, népevelővel birnak. Tartozunk-e egy oly a népnél is tudatlanabb, s léptem nyomon elkölcstelen, iszákos tanítót körünkben megszenvadni, ki nem hasznára, hanem kizárólag kárára van ifju sarjadékunknak, ha józan értelműt, és nemes erkölcsűt alkalmazhatunk helyébe? Meg vagyok győződve felőle, hogy minden okos ember azt felelندی — nem! — Akinek miye nincs, másnak nem adhatja. Neveletlen, élettapasztalatlan és erkölcstelen ifju, ki valahová szemtelenség, vagy hatalmas pártfogolás által nevelőnek surakodott be, sem tudományt, sem erkölcsiséget nem építhet a még tudatlan gyermekekben, hanem csak vakságot, tudatlanságot, erkölcstelenséget terjeszthet környezetében. A község pedig, mely ily nevelővel bir, csak a tudatlanság és erkölcstelenség leendő nagy veszélyének van kitéve, mely alól kibontakoznia aztán nem egy könnyen sikerülend, mert tudatlan nevelőjének működése mintegy átokként súlyosodik rá.

Mi oka annak, hogy népevelőink több helytt üresek ugyanarra, hogy ritkán látogatják egyikét család gyermekeinél többen? Nem egyéb, mint a néptanító oktan módja, verekedő természete, és még oktatásbani hanyagsága is. Mindezek fölött — ha a legegyszerűbb pórnak is szemébe ötlenek, kell-e csodálkozunk? Legkevésbé. Mert egy ily pór már csak azért nem járhatja iskolába, mert állítja, hogy tanítójától jót, hasznosat, és erkölcst nem, de csak károsat tanulhat. Hogy pedig — gondolja magában — gyermekem rosszat tanuljon, inkább semmire sem tanítatom. Az ily együgyű, de természetes okoskodás már magában is arra int, hogy hatóságaink a néptanítók kikemelésében szorgos gondtal járjanak el. Mert különben tudatlansággal kapcsolatban annyira terjed az erkölcstelenség, miszerint annak jóvá tétele csak a késő unokáknál leendő sikeres.

Vannak, kik azt hiszik, hogy ha olvasni, írni, számolni tudnak, káté kérdéseire megfelelni képesek, már a nevelői tisztre is érdemesek. Korántsem. Tessék előbb áthaladni — ha nem kitűnő, legalább középszerű előmenettel legalább 6 osztályt, tessék előbb megfontolni, elmélkedni a nevelői tiszt méltósága s czélja felett, s ha érzi magában, hogy ön lesz oly kitartással, beketűréssel a népevelői pályán, mely a még tudatlan gyerkőcczel való bánásra feltételeztetik, igényeltetik; — oh akkor kalapot emelek ön előtt, elismerést akarván mutatni ezáltal arra nézve, hogy talán ön is népevelőnek termett.

(Folyt. köv.)

SZERÉNYI ENDRE LAJOS.

„Izrael népe félénk galamb.”

(Válasz Bárány Gusztávnak.)

Ki hazáját félti,
Az szeretői legjobban.

Meg fog bocsátani, hogy Ön ellen, akinek becsületessége iránt tisztelettel, személyisége iránt vonzalommal viseltetem, — lesznek e sorok intézve.

Nem Bárány Gusztáv az ember, hanem Bárány Gusztáv a politikus ellen.

Ön vádolja a zsidókat, hogy miért nem voltak baloldaliak, s megjegyzi a „Balpárt”-ban, melynek Ön lapvezéje, hogy „Izrael népe félénk galamb.”

Ez vád akart lenni — de nincs éle.

Azon ország szerencsés, melynek sok oly polgára van, ki a hazát félti.

A democratia fejlődésével növekedni fog a vagyonos és független polgári osztály, — mely nem fogja örökölni a nemesség opponáló politikáját, — nem fogja szaporítani a politikus csizmaziák számát, hanem munkája által biztosítja jólétét; az ipar, kereskedelem és tudomány terén tör előre, szerez polgári érdemet s gyarapítja a nemzeti vagyonságot.

És ezen osztály a haza ügye körül kockázató politikát soha sem fog úzni.

Ezen osztály nem fog demonstrálni, de mindenféle absolutismus ellen, jöjjön felülről vagy alulról, megfogja védeni a hazát és a társadalmat.

Nehezen érték ezt a nemesség fénykorát megélt férfiak; s úgy látszik, hogy ön is, ki ismeretes jólelkületéről, s népszerű hajlamáról, kinek hazafiságában én soha sem kételkedtem; még ön is osztja osztálya előítéleteit, s hagyományos szenvedélyeit.

Innen van, hogy nem érte Ön, hogy a zsidóság miért deákpárti?

Nem azért, mintha a dolgok folyamával mindenben megelégednék; nem azért, mint ha nem volna érzéke az alkotmányosság és vonzalma a haza iránt! Épen nem!

A zsidóság, mely nálunk a valódi polgári osztály magva; jól tudja s érzi, hogy a szabadság alapja a polgárok jólétének s boldogságának, s hogy ő e hazához szent kötelekkel van csatolva, de mint gyakorlati és gondolkodó nép érzi és látja, hogy jelen viszonyaink között, midőn a szenvedélyek a nemzet millióiban felkorbácsolattak; ezen válságos körülmények között legtöbb sikert biztosít Deák Ferencz politikája.

Ha majd lezajlik a szenvedély vihara, ha a liberalismus magasztos eszméi áthatják a nemzet rétegeit, — ha a pártgyűlölet elveszti életét, és a hazafiság szent érzelmében összeforr a nemzet, — majd ha ekkor önök, kik jelenleg balpártiak, felfogják a szent eszmék zászlóit, s küzdelemre hívják fel a haza ügye mellett, s a kivívandó diadal a haza diadala leendő, ekkor követni fogja önöket a zsidóság s minden szabadelvű polgár!!

Osurgó, 1869. jun. 18-án.

ANDORKA GYULA.

Kérdések,

melyeket a szeszdó megvitatása végett a m. kir. pénzügyminiszter által összehívott szakbizottmány (enquete) egyes szakférfiakhoz, testületekhez és egyletekhez intézendőknek határozott.

A) Általános kérdések.
(Folytatás.)

19. Ha nem felel meg, minő más szeszdó-rendszer felelne meg leginkább a magyar korona alatti országok érdekeinek? leendő átváltoztatásából minő befolyást lehetne várni a 3—8. pontokban felemlített viszonyokra nézve?

20. A szeszdót nem lehetne-e úgy kivetni, hogy azt nem mint eddig, a termelők fizették a szesz termelvényétől, hanem az a valóságos fogyasztástól mint italadó szedték be?

21. A szeszdó jelenlegi kivetési módjának a 20. pont szerinti italadóvá leendő átváltoztatásából minő befolyást lehetne várni a 3—8 pontokban felemlített viszonyokra nézve?

22. A szeszdó fizetés és szeszdóhitelezés iránt minő könnyítések kívánatosak mind a nagyobb, mind a kisebb szeszfeldék részéről?

23. Az ellenőrzés mostani módja megfelelő-e azon kelléknek, hogy a szeszdó-törvény minden irányban pontosan végrehajtsák, s a rendtartó szeszfeldő a rendnemtartók ellen védve legyen?

B. Kérdések

azon nagybbszerű szeszfeldék szempontjából, melyekben a csefre-erjesztésre szánt edények összes irtartalma legalább is 80 akó, és felgyártásra lisztartalmu anyagokat, u. m.: kukoriczát, gabonaneműeket, burgonyát és hüvelyes veteményeket, továbbá répat vagy cukor-üledéket használnak.

24. Minő állapotban vannak a jelenleg fennálló adóátalányozási törvény behozatala azon nagybbszerű szeszfeldék, melyek lisztartalmu anyagokat, répat és cukorüledéket dolgoznak fel?

25. A nagybbszerű szeszfeldék ezen állapota mennyiben alapszik az adóátalányozás rendszerében általában? és mennyiben az 1868: XVI. t. cz. némely egyes határozataiban?

26. Szintén egyéb viszonyok és körülmények mennyiben vannak befolyással ezen állapotra?

27. A magyar korona alá tartozó országokban, az adóátalányozás fennálló módja különböző befolyással van-e szesztermelésre, ahhoz képest, a mint feldolgozásra gabonaneműek, burgonya, cukorüledék vagy répa használtatik?

28. A mennyiben a szesz drágább anyagokból fokozottan több kerül, mintha olcsóbb anyagokból állítatik elő, a drágább és olcsóbb nyers anyagok közti árkülönbség

Működésétől Irada és kiadó hivatal.

részbeni kiegyenlítését, vagy sűrűbb bekeverés vagy gyorsított erjedés által lehetővé teszi-e az adóátalányozási rendszer? s ha igen, ezen lehetőség annyiban az adóátalányozás előnyének tekintendő-e, hogy azáltal a szeszfőzők egymásközi igényeinek részbeni kiegyenlítése eszközölhető?

29. Az adóátalányozás fennálló rendszere nem mozdítja-e elő egyoldalulag a dúsabb cukor és keményítő tartalmu nyers anyagok felhasználását? vagy inkább ezek felhasználása esetében nem eszközöl-e részbeni kiegyenlítést?

30. Az adóátalányozás fennálló rendszere lehetővé teszi-e a 12. pontban említett nyers anyagok feldolgozását azon esetben is, ha ezek valamely hátrányos körülmény folytán minőségükben némileg megromlottak? s ha nem, a jelenleg fennálló szeszadótörvény egyes határozatainak mennyiben lehetne változtatni, — hogy ezen hiányon, a kincstár színtügy, mint az iparos osztály érdekeinek sérelme nélkül segítve lenne?

31. Ha az adóátalányozás elvben legcélszerűsőbbnek mutatkoznék, mit kellene azon még változtatni, hogy egyrészt a szeszipar érdeke veszélyeztetve ne legyen, másrészt az arra vonatkozó határozatok egyoldalulag ki ne zsákmányoltassanak?

32. Az 1868: XVI. t. cz. 5. §-ban foglalt azon határozat, mely szerint a szünet nélküli dolgozó szeszfőzőkben 6 hónap elforgása alatt, a közben szünetelő szeszfőzőkben pedig a törvény által megállapított főzési idő alatt, az üzlet terjedelmén változtatni, t. i. azt sem nagyobbítani, sem szűkebbre vonni nem szabad, megfelel-e a mezőgazdaság és szeszipar érdekeinek? s ha nem, mennyiben lehetne és volna kívánatos, az általánosításra vonatkozólag azon időtartam megváltoztatása, mely alatt az üzletben változtatást tenni nem szabad?

33. Tanácsos lenne-e megszüntetni azon kedvezményt, mely szerint a szeszadó 48

órán túli üzletmunka fennakadás alapján visszatérítetik, s e helyett a szeszfőzőket bizonyos százalékig adó elengedésben részesíteni? hány százalékig lehetne ezen adóelengedésben részesíteni? hány százalékig lehetne ezen adóelengedést kiterjeszteni? s a szeszfőzőknek, mindezek mellett, minő rendkívüli esetekben lehetne igényt adni szeszadóvisszatérítésre?

34. Az 1868: XVI. t. cikkben a különböző nyersanyagokra nézve megállapított erjtartam megfelel-e a tényleges viszonyoknak? vagy ohajtandó-e ez irányban változtatást létesíteni?

35. A szeszfőzési belművellet egyes és különböző módjához képest miféle és számszerint hány mellék edényre van szükség? és ezeknek számszerint és nagyságukhoz képest minő arányban kellene állani az erjesztő kádak teljes ürméretű nagyságához képest? — (Arány százalékban legyen kifejezve.)

36. A főzőkészülékek különböző szerkezetéhez képest, 24 óra leforgása alatt, hány akó czeftét lehet kifőzni, ha p. o. az első főző üst ürtartalma 50 akó?

(Folyt. köv.)

Még egyszer a nkanizsai követválasztás s Jokai beszéde.

Junius hó 13-án értekezletet tartott a Nagykanizsa választókerületi balközéppárt a Zsálfu vendéglő nagy termében. Azon hirre, hogy Jókai Mór fog a választókhoz szólani a képviselőjelölt végett, a teremben már 3 órakor delután igen nagy számban jelentek meg nem csak a bal, hanem a jobbparti választók is. Örömmel és zajos éljenzéssel fogadtatott Jókai, midőn néhány üggyársával a teremben megjelent. Az értekezletet Horváth ügyvéd ur nyitja meg azon kijelentéssel, hogy a gyűlésre összehívottaknak tudtára adja, miszerint az előbbi képviselőjelölt, Martinkovics ur, a jelöltségről lemond, Jókai Mór által ajánlott Horn Ede javára. E szavakat Martinkovics ur ismételve azon megjegyzéssel, hogy főbírói hivatala mel-

lett nem vállalhatja el a jelöltséget, és örömmel engedi azt át, az e téren igen jártas és ügyes Horn Ede urnak, kit közelebből fog megismertetni a jelenlevőkkel Jókai Mór ur néhány szóval. — Erre Jókai kezdett szólani:

„Mindenekelőtt — ugyne mond — örülök, hogy a gyűlekezetre oly számosan megjelentek. Néhány szóval elmondá, hogy a balpart minő véleményű s mit kíván. Nem — ugyazól — földfeldarabolást, nem zavart, nem forradalmat akarunk, hanem hazát, a haza jayát, és alkotmányunkat akarjuk fontartani. Én hiszem, hogy mindnyájan így vélekednek. De hogyan van az mégis, hogy bennünket az ellenpart zavart előidéző, forra talimat akaróknak mondanak? Sőt mi több, Európa többi állama. Ausztria, Francia- és Angolország, ily rágalimakkal illeltek bennünket 48-ban, és most is. — Ennek oka ez: Minden hírlap és ujság telve volt a rágalommal felőlünk 48-ban, hogy mi nem vagyunk soha megelégedve, — hogy forradalmat idézünk elő; mert az osztrák egy milliót fizetett az ujság és hírlapvezetőknök, hogy így ismerjessen meg bennünket a külföld előtt. Mi természetesen nem védhettük magunkat, — mert nem volt pénzünk, és a mi magyar nyelvünk csak a kis területre, hazánkra szorítkozik, — semmiféle más tartományban ezt nem beszélik, és nem értik; mi magyarok ezért nem tolnácsolhatjuk ügyeinket a külföldre, és így nem védhettük magunkat. — Volt azonban 2 férfi, kiknek szívén a haza java és boldogsága volt, kik — miután részt vettek a 48-ik forradalmi csatákban — a külföldre menekültek, és ott, nevezetesen Páris és Londonban, védelmezték bennünket teljes erőből 20 éven át azon rágalimok és méltatlanságok ellen, melyekkel bennünket illeltek; és ezen két férfi neve Ludwig János és Horn Ede. (Zajos éljenzés.)

„Ezen utóbbi, t. i. Horn Ede javára mondott le a jelöltségről Martinkovics barátom, ki dacára a nehéz körülményeknek, hiven bátorokodott elvéhez ragaszkodni. Jutalma volt Martinkovics barátomnak, hontársai éljenzése és megválasztása képviselőjelöltül. — Megérdemli ő valóban e jutalmat, hanem, amint monda volt, azon szerény beismoré birták reá öt lemondásra, hogy oda a finansziális dolgokban is kitűnően jártas férfi kell, és ilyen Horn Ede; tehát én is azt ajánlom megválasztásra. — Eddig Párisban tartózkodók, és most az ottani választás alkalmával meg akarta öt választani a szabadelvű párt. Én erről tudósítva, azt

íráni neki: „Barátom! Ismét saját hazánk van veszedelmében, fontos ügyek vannak eldöntendők, jöjj haza s dolgozzál saját hazánk ügyében.”

„Mit tott Horn Ede? —
„Othagyta a neki 20 ezer francot jövedelmező egy bankbani igazgatói állomását, haza jött, a haza felvirágozását előidézni munkálkodik és fáradsz.
„Nekem az mindegy, akár minő vallásu is valaki, logjobb barátom lehet, ha politikai véleményünk ellonkező is, — mert van nekem az ellenpartiak közt is jó barátom; annál is inkább, mivel más vallásu, de a politikai vélemény tekintetében velem megegyezik, miért nem pártolnám? Itt továbbá arról nincsen szó, van-e valakinek szép szeme, vagy más szép testi tulajdona, hanem a politikai vélemény forog kérdésben és mivel Horn Ede a mi politikai véleményünket vallja, tehát azt válasszunk meg.
„Bizonyos Török Pálra, ki püspököm és igen jó barátom, nem adtam szavazatomat, mert politikai véleményünk ellonkező.
„Miért is néztek azt, hogy zsidó vallásu-e valaki?
„Azon, bennünket zsaroló quótaszidókkal ellonkezem, kik 68-ban a quótát segítették ránk róni; de azon zsidóvallásu polgártársaink, kik velünk 48-ban egy hajón oveztek, kik harcoltak a haza szabadságáért, — és kiknek mivel ekkor velünk voltak, egy milliót kellett sarezot fizetni, ezekkel ellonkezeni, nem; ezekre azt mondom: becsületes honfiak, éljenek!
(Háromszoros éljenzés.)
„Uraim! Ha valaha egy, úgy a most következő országgyűlés egyike lesz a legfontosabbaknak. Nevezetes kérdések vannak a haza sorsa fölött eldöntendők, és ilyenkor oly egyént kell oda küldeni, ki bizonyára a haza javáért és alkotmányunk fontartásáért dolgozik, és Horn Ede ily férfi, reá bízunk lehet a nkanizsai választókerület. Én „becsülotemre mondom,“ uraim, ha Horn Ede megválasztják, az országgyűlés folytán és annak befejeztével tapasztalni fogják, hogy Horn Ede sokat munkálkodott, és fáradozott alkotmányunkért, és a haza boldogsága előmozdítására törekedett mindig.
„Hangoztassák tehát, uraim, e szavakat: „Éljen Horn Ede, országgyűlési képviselőnk!“
„Miután a jelen voltak soká tartó éljenzést hangoztattak, — Horváth ügyvéd ur az értekezletet bevezettnök nyilvánítá, mire a gyűlés szétoszlott.
STEINER LIPÓT.

TÁRCZA.

Püsztai kép.

Milgcs Oról Szapáry Géza főispán ur által költeményre kitűzött 3 darab aran...

IV. pályamű

Rónaságon, pusztán
Kútágas áll a szőlő,
Mind a kútágas, mind az ostar
Csak úgy lóg már oldalán.

Összetörte szél, vihar és
Megviselte az idő,
Fihenni már közelében
A vándor gölya se jó.

Most a csendes holdvilága
Kél a láthatáron ott,
Mint egy fehér balovár arcz,
Olyan néma, oly nyugodt.

Sáttékint a rónaságon,
Hogy mit látna oda lenni,
Ez, minő tegnap, most is olyan,
Úgy elcsúsz végtelen.

Nem lát a hold semmi újat,
S megnyugodva feljebb száll,
Folytatja csendes futását
Távol tenger partjánál.

Pedig hol az árny a földre,
Az ágaról alázott,
És a gyepen oly sötétlen
Mint egy nagy kereszt sírjánul.

Ott alszik a fűhalmán,
Nagy nyugodtan váraki,
De a hold még nem láthatja,
Az árny tőle elfedi.

Szegény vándor, fáradt vándor,
Viselt szűm alatt pihen,
Bélt elcsúszja, bonyolozgatja,
Szőke haját csendesen.

Most a hold jobbn lépve,
Tiszta fénye rá veti,
Meglátja az alvó ifjút,
S elbámul egy kétséget.

Pista az a jübész társ,
Kit 3 oly gyák sárt,
Mig az végre ma áhón
A csendes hegylőre ért.

Most ott lekaszik haloványan
Homlokán egy véres seb,
Mely a pipacs virágánál
Mélyebb is, meg verecsköl.

A hold, némi, csak hámozja,
Mig egy felhő elfedi,

S mit látott a sötét éjben,
Ez halkán súgja neki.

„Mátájához indult Pista,
Itt találta két legény,
Nyolcsz bankó forint nála,
Ezért halt 3 meg szegény!”

Még egyszer kibukkan a hold,
Még egyszer Pistára néz,
Aztán folytatja útját,
Csendesen felhőbe vész.

Megyen, magas ívet képez,
Odébb egy csárdára lel,
Benn két betyár iszik, dalol,
Káromkodik, énekel.

Innen elfordulva, ismét
Búsan tovább megy a hold,
Halvány arczán a búbanat
Látzik, néhány sötét folt.

Megyen-megyen, vissza se néz,
Már a hegy felébe ért,
A völgybe száll, és meg sem áll,
Mig egy kis ablakhoz ért.

Bent felriad a leánya:
„Ébredj anyám, édesem!
Mit jelenthet rémes álmom,
Vörben láttam jegyosem!”

S az anya ébred álmából,
S így szól: „Fiam, aludj rá,
Álom ellenkezőt jelent,
Menyegződ lesz nem soká!”

De a lányka szíve csak ver,
Künn pedig a szél susog,
„Hajnal álom igaz álom,
És ez teljessélni fog.”

De a hold megszánva őt,
Reá öntötte sugarát,
Égi fény mint égi balzsam
Sejtő szívét járta át.

Álomkóros lett, a multat
Mosolygva felejté már,
Lehunyt szemmel, haloványan
Nappal is álmodva jár.

Elhullatja szép emlékeit
Mint virágot, mely kihull,
Mint egyenkint alvó gyermek
Kis fehér kacsóibul.

Szép álom az élet néki,
Mig egy holdas éjjelen
Az élet álommá válik
Mindörökké végtelen!

MAJTHÉNYI FLÓRA.

Körvonala

a falusi tavaszi képnek.

Elsüvöltő fagyos sohaját a tél zord, fellegok átkorbácsoló szele. Letérlő az enyhe népsugára tarlott föld fehér takaróját. — Megérkeztek a légt lakó dalosok s zengik bájdalukat a fölőrdet természet fölött. Illatárt lehelnék a tavasz zsenge virágai a suttogó szellő puha szárnyaira, hogy édes csókjával széthintse a még ébredőkro. Azur színt mosolyg az ég a csodás kikeletre. — A hűvös patak kivotkózo a jégkéreg alól, szivárványszín gyöngyökkel játszik az ifju lombok alatt, — egyesítve a vig csörgését a természet kedves harmóniájával. Hol vad szelek zordonan kacagva kavarták a föld összeszakgatott gyászruháját, millió parányok tüneveznek a napsugaras légben.

Vigan tütyöröző földműves vonatja okéjét fúrge bármával a szikkadt földön s a tavasz első énekeso zongve long fölőtte, elfáradván, az újtörtü barázdán caicsereg s kacérkodik párvával.

Vig csöngős, kolompós tarka nyáj népesíti meg a mezőt. Megzondul a méla furulya is a nyájór ajkain, — mintha ennek is ujult volna hangja, — játszik a szellő ábrándos el-elhaló dalával.

Amott a falu körül szibongó gyermekesport tánczol a pázsiton, úzve mosszo szalasztott lapdajokat, közben-közben loterelvo a sárga polyheseket vezető anyaludakat a fris vetéstől.

Egyik piros szalagos, kakasharagos párványkával sétál, fűzfásipot faragva. Az csintalankodva legelteti kis gödöllőjét egy másik, — hiven másolva zöldfestékes kusztorával okét vagy szokerót.

Tovább a pataknál molnárkodik néhány széles lapátu kerékfaragással, s fúrge lánykák lisztet hordnak, hol a napsugarak megtűznek a parton s felszáríták a vizos göröngyöket.

Lejebb egy komoly fiucska vezetű csónakját a virulni kezdő nefelettek között; apró kavicokkal van megtöltve hajója; loszállítja a kikötőbe; ott veszik meg portékáját a falu malmanál az iskolás gyerekek; — most kicsinyben kereskedők, fizetnek pedig ABC-és könyv- és írásból készített bankópénzzel, most már nem tartnak dorgáló tanítójoktól, mire ismét iskolába mennek, vessz az apa másikat, — ha majd eladja a kajla-szarvu „virágot” a Lőrincz-napi vásáron.

Hát a tanító bácsi mit csinál, mig katonái gondtalan mulatnak?

Fogja hosszú száru pipáját, — bűl az üros iskolába, s fujja a bodor füstöt egy kopott

könyvben heverő betűkre. Ha megúnja az olvasást, kimegy ő is a mezőre boszankodni, — hogy törtentül hever pár hold földje, Innét bo jó a faluba, böstörkődni az öreg bíróval, ezt is megúnván, elmegy a szomszédfaluba, megnézni collegáját, ki talán alszik bodzagalyal arnyókozott szobájában szalmafonásu ágyán.

A falun végigmentében betekint Panna asszony udvarába — ki egyszeremind komaszszonya — megnézi, mint kardoskodik háza körül. Most ópon apró szárnyasait oteti.

Nézzé csak komám uram, ezt a sok alkalmatlanságot, ezek pusztitják ám ki az ocásu hombárt!

Kántor uram örömmel nézi az apró szárnyasokat, mintha csak az övéi volnának. Olykor-olykor kacag egyet, mikor a kis csirke urfiak korgetik egymást egy eltövedt buzaszemért, — vagy egy férgen bíráskodik, kettő három is, mig a szemtelen kappan el nem törtüli orruk elől.

Kántor uram tudj' az Isten, meddig el nem nézné, különféle gondolatokat hajszolva széles karimájú kalapja alatt, ha a nap le nem buknek a hegyek mögé.

Bizony eljárt már az idő. — Esto van már a faluban; már jönnek a mezőről a dalos munkások. János gazda is megérkezett cselódeivel, — bűllnek tehát rövid barátságos beszédre (perszo hogy a barátságos beszéd rövid) mig nem elkezdődik a terítés ideje, ekközben gazd' uram hangoztatja a holnapra való roportot, mint valami gyenyorális, egyet-kettőt pődővén torszombors bajuzásán.

Vacsora után, — melyben a kántor minden szabadkozása daczára kénytelenítettett részt venni, záradékol s a beszéd fűszerzedeöl nagy sokszor kifacsartatott a csutóra csigolyája, mely mütét a lefojzott kulacs tökéletes vörvepatószével végződött s így helyezettett a falazok-rénybe, mint valami mumia a sírboltba.

Ilyenkorra az egész ház népe álmosodott, nagy része alszik is már s álmodik aranykalászos és gulyalepto mezők s ki tudná megmondani, miről? ...

Lassacskán kántor uramnak is esto lett a faluban, el is feledte ám régen, — hogy collegáját kellene meglátogatni.

Most ballag hazafelé a nesztelen utcán, csak ő s a halovány hold vannak ébrén az egész faluban.

Ki mondja meg, hát ő miről álmodik, — ha nyugalomra hajtotta ószabocavarodott fejét?

KESZLER GYULA.

Levelezés.

Drávamenti levelek.

I.

Junius 11-én 1869.

Vidékünkön a pártküldelem még mindig uralg, a kedélyek még mindig izgatottak. Egyik párt vádolja a másikat azzal, hogy követvé-lasztaikot etetéssel, itatással a vesztegetéssel kísértette meg a többségre jutást, a másik vádolja ellenfelét azzal, hogy földfoglalási igé-rotakkal jutott győzelemre. Örömmel tapasztalom rövid ittelétem óta, hogy e vádak alaptalanok, s a józanabbaktól az ily vádak omlogatására nem egyszer hallhatni ily nyilatkozatot: „Bizo-nyítsatok már be e vádak közül egyetlen egyet ellenfelünkre, ne csak mindig rágalmazzatok!“

A pártzenvedélytől nem mentek még a ma-gokat intelligensnek hitt egyének sem. Pedig — uraim! — meggondolhatnák önkök, hogy mily rossz hatása van ennek a nép azon részére, mely öök után vakon halad, s monnyiro megrontja öket erkölcsükben!

Gyümölcsfaikat a hernyók tönkro tettök, ez egyik párt részéről tulajdonították Mednyánsz-kynak, a másik kárhoztatja a kormánypartot. Ha valamely gazdatisztot részeg bérezo megüt, ki más volna ennek oka, mint a balpárt, melyet ezért vádol is. — Megtörtént, hogy a Szigotvá-rott pár hét óta működő német színészek nagy közönség előtt játszanak, míg a notalán oda té-vedő magyar színészek csak adóssággal terhelt-ten távozhatnak, — ennek már kétségtelenül a kormánypart az oka. Buzánk tolo van öszöggel, de hogy ennek melyik párt az oka, arról még nincs biztos tudomásom.

Igy állunk a Drávamentén!

Ma hallottam, hogy a tarcsai pusztán (Bara-nyában) Nádasy haszonbérletnek mintegy 600 db birkája öszözött, de bővebb tudósítással nem bírok.

—y.

Heti szemle.

Junius 25-én 1869.

(Bf.) A közoktatási miniszter évenként pályá-zat utján egy-egy magyar történelmi képet festet. — Murányi Ignác tomesi főispán a ma-rienbadi fürdőben meghalt. — A görög király 17-én nyitotta meg az országgyűlést. — A lon-doni magyar egylet megalakult, tagja ödög 64 van. — Az akadémia új alapszabályait ö Fel-ségo jóváhagyta. — A brucki táborban aug- hóban nagy csapatöszponosítás lesz. — A dele-gatio ölésozása hírszerint jul. 4-öre halasztott el. — József öhorozog családájával együtt Ma-rienbadban tölti a fürdői ödényt. — Aradon egy öfö éves nő mérgezéssel vádolatott, de a törvény örtatlannak nyilvánította. — Az új spa-nyol regens: Serrano. — A tokaji pályaudvar-nál vasuti szoronsédlenségo történt. — Gömör-megyében egy társaság alakult, mely szakom-bereket küld Olaszországba a földöntözés tanul-mányozására. — Az „Autonomia“ napi lapot egy consortium voszi pártfogásába s lételét biz-tosítja. — Dobreczenben pezsgö-vizet tartalmazó forrást találtak föl, borral kellemes italt nyújt. — A kápolnai emlékre Halász László tervét fogadták el, négy öfö magas vasöntvény lesz. — A pesti sajtöböröség új ölnök: Sárkány József. — Pesten a söradó 80 krról öftra emeltetik. — Hollós László „Tollrajzok“ cz. beszély-gyűjtemö-nye megjelent. — Aradtól Károlyfehérvárig a vasut mentés az olaszok kibéreltök selyemto-nyozására végötti öperfaültetésére. — A Corvina már f. övi juliusban meg kezdö működését. — A párisi választások alatt a posta 23 millio kör-levélet szállított özt. — Az övi öjjonozás aug- hóban lesz; a magyar korona országából 44 ezer öjjonoz igényeltetik. — A budai vérmezön egy 750 ezer forintba kerülök katonai kórházat öpítöök. — Pécsöt utazó és beteg ny o m d ö s ö k ö t s ö g ö d ö l y ö z ö g ö y e t ö l a k u l t . — Az egyiptomi alkirály 22-én érkezött Lon-donba. — Hollán Ernö államtitkár Csernatoni Lajos ellen sajtöport indított, mert öt a déli vaspályához viszonyítással gyanúsította. — Gab-lencz tábornok Magyarország főhadparancso-kává nevezöttek ki bécsi lapok szerint. — Kecs-kömét ö 2 krajczárt ad minden 100 pillangöt gyűjtöök. — Az Aradon megjelenö „Alföld“ baloldali lap jobboldali lett. — Harmincz sol-mecsi bányászatanuló jött a napokban a pécsi közönbányákhoz tanulmányozni. — Murska Ilma önokosny Peston ödöz. — Gr. Batthyányi Kázmör örkösoinek a lofoglalt kisbéri urada-lomért a kormány 1700,000 frtot kínál. — A „Tiszta-vaspályatársulat“ igazgatósága ölkö-szölöteket tesz a Pestrei ötköltözökösödésre. — Dalmáciában igaztö ögynökök járnak az anti-unionisták részéről. — Párisban Jouvenel köp-viselő párbajban megöletett. — A közömmö-roszti társulat vagyona 58340 frt. — Pécsöt római sírokra találtak. — Az országos lelenz-ház alapvagyona 17053 frt. — A határövidéki ördök eladási tárgyalásai felfüggesztöttek. — A somogyi múzeum régiség osztályörének Dr.

Römer Flóris nevezöttek ki. — A „Neuo Zeit“ német lap ö hó végövel megszönik. — Megje-lent a nemzetközi egyezmény özövego, mely Pétervárott köttötte a háborús lövegek mér-sökléséről.

H i r e k .

— Lapunk mai számához van mellékelve előfizetési felhívásunk, ajánljuk t. közönsé-günk szives figyelmébe s kérjük az előfize-tések mielőbbi megújítását, hogy az expedi-álásban fennakadás ne történjék.

— Czög bejegyzés. A m. kir. soproni váltö-törvényöszököl május 26-án 1869. a tár-sas czögek kereskedelmi lajstromába bevezötte-tö: „N.-kanizsai kereskedelmi és iparbank.“

1) Ezen részvénytársulat jogviszonyai a magas m. kir. ipar- és kereskedelmi miniszterium 1869. január 13-án kelt határozatában jóváhagyott alapszabályokon alapulnak. 2) Ezen társulat özölja a pesti angol-magyar-bank közremökö-désövel Nagy-Kanizsának és vidékeinek keres-kedelmi és ipar-forgalmát emelni és ölmözdi-tani. 3) A társulat özökhelye Kanizsa. Tartama öfö öv-re terjed. 4) Az alapötke 320,000 o. ö. frtból áll, ösosztva 1600 db 200 o. ö. frtnyi örtökü bizonyos nevek-re szállított, és átönged-ményezhetö részvények-re. Kisobb részletekre azok föl nom öszöthök. 5) A társulat ögyigaz-gatása az ölnököböl és 14 igazgató tanácsosból álló igazgató tanács által vitöttik, köttöt ezen igazgató tanácsosok közzöl az angol-magyarbank nevezö ki, a többi tizenkötöt, ugyszintén az ölnököt a közgyűlés szavazatöbbséggel ölasztja. A jelenlegi ölnök Gróf Szápáry Gözo, Zalame-gye főispán. Megválasztott igazgató tanácsosok S. H. Guttmann, mindannyian nagykanizsai kereskedök. 6) A czögalírás örvényességo a czög-pecsétlen kívül két igazgató tanácsos ögyöt-tes növalírása, ezek ögyikének akadályozta-tása ösötöben pedig vagy Markbreiter Jakob titkárnak, vagy pedig Öllöp Samu növalírása özökögöletetik. Ezen özölböl a fennevezött 12 igazgató tanácsos, és két hivatalnok aláírása bujegyezöttek. 7) Minden a társulat növeben ki-bocsátandó hirdetés a „Budapesti-“ és a „Zala-Somogyi Közlöny“ hasábjain fog közzötötni.

— Gróf Brunszwick Theresia emlékö-nek díszes szobrot állíttatni határozta öfö a ma-gyar alapnövelök ögyöto és pedig mint az ölhunynt nömes öhög emléköéhez méltöt, közada-kozás utján. E özöla-gyűjtö ivöket bocsátott ki az öllöt bizottság, melyek közzöl egy özör-kesztösoégünkben is lo van töve. Szivesen fogad-juk ö özör özölrai adakozást, s nyilvános szá-madás mellett az öllöt hely-re juttatjuk. — A szoboremelés védnöke Gróf Nádasy Ferencz ö szöl. Zichy Ilona gröfnö, — a boldogultnak rokona.

— A magyar nyugoti vasut. A Szök-seshérvár, Veszprém, Kis-Czell, Sárvár, Szom-bathely, Kórmenden kereszttöl az ország hatá-ráig monö nyugati vasut kiépítésére nézö a m. kormány a követközö szerzödezt hagyta hely-be. A vállalkozö öngedményesek, az ölt. m. hitel-bank és Weikersheim czög, kötelesek a másö-dik vágányt kiöpiteni, mihelyest a vasut mér-földenkint 120 ezer forintot fog jövedölmözni. Györott, Szök-seshérvárott és Szombathelyen a pályaudvar a m. nyugati és ösotr. déli vasut-társaság közös használata alatt fog állani, — az öpítés megkezdésének határidöjöl a Györ, Pápa, Kis-Czell és Szombathely közti vonal-ra nézö az öngedmény megadásától számitandó három hónap, a szombathely-kiszölliro nézö ö hónap. Az ösönök 2 öv alatt, a másödiknek három öv alatt köll ölkészölni. — A cautio 800,000 frt.

— Kegyetlen halál. Vas megye Korompa helységéböl az ott lakö fővadász, a mint ö hó 11-én öste öment hazulról, nyomtalanul öltött. Keresötek mindenfelö, míg vég-re ö hó 14-én megtalálták az ördöben, a mint öszökötözöve egy hangyabolyra volt fektetöve. A szoronsöt-len ömbert három nap alatt a hangyák meg is ölték. Tudósítök azt írja, hogy ö kegyetlen tettet hat örv vadász követte öfö, de nem írja, ha az ömberi örzöletet levötközött gazok kéz-öröltök ö már.

— A zala megyei Külsö-Abrahám, Ren-dek, Kövögörs, Szent-Békkála, Mind-Szent-Kála, Köves-kála, Haláp, Monostor-Ápáti, Kápolcs, Vigánt, Talián-Dörög, Pula, B.-He-nye, Csicsö, Monoszló, Ö-Budavár, Sz.-Antalfa, Tagyon, Alsö, Felső-Kis-Dörögcsö, Szepözd, Akali, B.-Ödvari. Örvényes, Aszófö, Tihány, B.-Füred, Nemes-Pöcsöl, Nagy-Pöcsöl, Vászoly, Árács, Lovas, Csopak, Palaznak, Alsö- és Felső-Örs, Kövesd és B.-Kis-Szöllös helységök, s ezek pusztái határában levö váltásökötöles szölök iránti ögönyek beadására kitöztem a folyó övi julius 20. és augusztus 18-ka közötti 30 napot; minek folytán felhívom a vidékböl váltásökö-rosztöttek, hogy a folyó övi aprilis 6 án köz-zötött miniszteri rendelet értelmében szerkesztett beadványait és táblás öföterjesztéseket azon

idö alatt nálam Zánkán adják be. Zánka, 1869. junius 18-án. Vadnai Rudolf s. k. szölöváltásögi jogbiztos.

— Alsö Londván a községi bíröség az 1868 övi LIV. t. cz. 475. §-a értelmében meg-alakíttatván, városbírául f. ö. junius 23-án Egyházassbükki Dervarics Kálmán ur lapunk kedves munkatársá s 1865-67 övekben volt zalamegyei szölgabíró, — bíröségi esküdtnek Collognath Ferencz bírtökös ur, rendöri fel-ügylös s városi gazdául pedig Fehér Mihály ur választattak meg.

— A belügyminiszter Vas megyét a rablökra, azok büntársaira, bünrészesöire, orgazdáira és gyujtogatókra nézö, további egy övro rögtön-bíráskodási joggal ruházta föl.

— Száz forintot tulajdonított el nem rögiben Boglárón a Berger és Braunmann czög egyik segéde. — A gyanu mindjárt a so-gödö ösöt, de mivel a lopást határozottan nem lehetett röfö bobizonítani s a pénz nem talá-ták meg nála, be nem csukhaták, hanem az özletböl azonnal öböcsötötték. A segöd Buda felö vette útját, s főnökei a budavárosi kapitány-ságot a lopás föl rögtön tudósították. A kapi-tányság meg is tötte a köllö lépéseket s vizög-lata eredmény-re vezetött. A fiatal Tambar ta-gadta ugyan töttöt, de a százforintos bankjegyet öszögöngyölve s egy pipaözárba rojtöve holmiai között rögre is megtalálták. A tolvaj és a corpus delicti a boglári szölgabírónak ötszölgáltattak.

— Készöthöly vidékéről roppant jögesöröl tudósítják a pesti lapok, hol a gabnaneöfök ögy mint szölök legöszöbben állottak, miután fagy és szárazság ö tájt megkömöltö; 20-án szörnyö vihar tömbölt a vidéken végig s a ga-lambötöjás nagyságu jég semmivö tötte majdnem az egész termést.

— A nagykanizsai nagyöymnasiumi tanuló ifjuság által junius 2-án tartott szavölati akademiája s vigalmára gyűjtött költösogek-böl fennmaradt 11 frt 17 krt saját könyvtárak gyarapítására fordították.

— Örmöl közzöljük a zalavári apátsá-gnak a nagykanizsai nagyöymnasium iránti újabb nagybecsö figyelmének nyilvánulatát, amöllött, hogy övenkint 1 ezer frttal, az öpítés-höz pedig ögyözer mindenkorra 600 frttal járul-tak újabban a öymnasiumi muzeumi sürgösb eszközök beszerzésére két száz forintot küldöt-tek az igazgatósághoz, mely nömes ösztönböl köletkezött figyelem s pártfogásért készöggel nyilvánítjuk ölismerésünköt s a közzölgy ö mérv-beni ölmözöditésért öszöinte köszönetünköt.

— Készöbön lévén az aratás, felkérjük vidéki tisztölt levelezöinköt, ögy minden lelkes ögybarátot, miszerint közzölönök megöfönkben az aratás minösoégo iránt pontos adatokat szerezni s azt szerkesztösoégünkhez beküldenö szivesked-jönek.

— Hírszerint Jókai Mör örsz. köpviselő ur öjlag megjelentö Nagy-Kanizsán, de öz-uttal nem magán, hanem hivatalos módon. Az ötöbbi köpviselő-választás alkalmával történt kihágások s tötöleges büntalmazás miatt bírói vizöglat van folyamatban; ezen ösötöl Jókai ur mint tanu szörepöl, mert az özr. büntalma-zottal ö neki is töl dolga. — Mi lesz az örod-mény? azt késöbb tudjuk meg, de annyi igaz, hogy röfö, mint tanura, hivatkozás történt s ögy a zalamegyei törvényöszök ödézése folytán való-szinöleg megköllend jelennie megöfönkben.

Boldogult SÜMEGHY FERENCZ arczköpé-re megrendölést s öllötöleg öföfizötést töttek:

	Meqr.	Fizötött
VII. Grünbaum Mark Nagy-Kanizsán	1 képro . . .	— frt.
VIII. Németh Ig. Duszak	1	—
IX. Nagy István plöbános ur övén:		
Nagy István Söjtör	3	3
Léránt Tamás	1	1
Tomasich Sándor	1	1
Mészáros Sándor	1	1
Szekerös József Bakk	1	4
Mayländer Lipót	1	1
Kovács Sándor Söjtör	1	1
Sipos Imre Pacsa	1	3
Marton Pál Söjtör	3	3
Tomasich Méri	1	1
Fölnagy Teréz	1	1
Törányi F. ö frt. ötvánv. 1	1	—
Kerkápolyi Aladárné Söjtör	1	1
Csaby János	1	2
Csaby Lajos	1	1
Prácosvics János	1	1
Gr. Festetics Josefa	1	1
Gr. Festetics Mária	1	1
Gr. Festetics Victor	1	5
Röfy Lajos Z.-Egerszeg	1	1
Sipos Bálint	1	1
Faics J. B.-Sz.-György	2	2
Kelemen István Söjtör	1	1
Stolcer N. Söjtör	4	5
Weiss Fulöp	1	1
Léránt Alaj. Sz.-Liszlön	1	1
Gyürsánszky Márton P.-Ma-györöd	1	1

Poto István Söjtör	1	1
Röfy József	1	1
Kresa Alajos	1	1
Svastics Hugo Sz.-Liszlön	1	1
Fölnagy Miklós Hahót	1	1
Léránt Mária Söjtör	1	1
Kálmán György B.-Sz.-György	1	3
Özvegy Sümeghy Ferenczné Söjtör	10	100
Sümeghy-Fábián Fáni ö frt ötvánvétel	1	—

Wlassics Antal urnál a nkanizsai „Polgár-egylet“ egy példányt ötvánfizötendö ö forinttal rendelt meg.

Alírt köp-monnyisög 157.

Befizötöttek 245 forint, mely öszögo a nagy-kanizsai takarékpénztárnál befizötve van. — A tiszta jövedölem a nkanizsai ögyömmasiumnál lötsötendö „Sümeghy Ferencz alapítvány“-ra fordíttatik.

Kelt Nagy-Kanizsán jun. 26-án. 1869.

BÁTORFI.

Irodalom.

— Megjelent s hozzánk is beküldöttek J. G. Schmidterföle „Neuoster Wiener Briefsteller u. Haus-Advocat für die österreichisch-ungarische Monarchie.“ Az új törvények alapján ötdölgözta Dr. Wagner ögyvöd. — A kilenczödik kiadás eléggö ajánlja hasznoságát és czölszörösöget. Kiadják Pichler özvegye és fia Bécsben, Mar-garóthenplatz Nro 2. Nyolcz füzetben jelenik meg, ára füzetenkint csak 20 kr. 38 ezer pél-dányban nyomatik.

— Öföfizetési felhívás az „Ujvilág“ címü szépirodalmi, ismerötterjesztö és kritikai lapra. Szerkeszti Benöcök Aladár. A lap másöfö nagy öven, finom papíron, havonkint háromszor, — minden hónap 1-ös, 10-ik és 20-ik napján jele-nik meg. A tartalmas lap díszes öllapot s köt válogatott zonedarabot is ad. Igy öföfizetési ára negyödvötre 2 frt, fölvötre 4 frt. De özenkövül a hölgyöföfizetök részére külön gazdag dívatrés-zöl s mindenféle dívat-mellékölletöl szölgál, és ögy is öföfizötési ára egész övro csak 2 frttal több. — Az öföfizötések az „Ujvilág“ kiadói és szerkesztöi hivatalának (papnövelde-ötoza 2-ik szám) küldendök. — Ajánlják közzösoégünk, de fökép hölgyeink figyelmébe.

— A „Kortész gazda“ legötöbbi számában olvassuk: „A jobb szölömövelés, borkészítés és pinczegazdálkodás korszerü könyvére“ öföfö-zötést hirdöt Dr. Tersánszky József, ismert öszöl-öszünk, lapunk rondos munkatársá. A t. orvos ur növe mellö nem köll ajánló levöl. E tudomá-nyos közzöltséggel írott művet a t. szerzö öllus-trálja 1157 a szövegebe nyomott fametsz-övényöl.

Műve jelenleg sajtö alatt levén, azt tökéletes bevögezöteig öfö nem hagyja. A papíros, nyomat, szöval kiállítás casinos, díszes, hibátlan; tartalma bö ismerösoégot terjesztö, világosan és álopson magyarözö ögy, hogy nem csak a már szaka-vatott ölvözetöl olvashatja, de a közdöro nézö is nagy ölönynyel bír, a mennyiben a szölöszöti és borászati tören öfömerölöl minden egyes tö-nömenyöt legkönynyöb örthetösöggel megföjt, azt mintögy özome öfö hözván, legögyöszöröbbon taglalja: zsinörmötököll szölgálhat, mely ötván indulva, nemzetgazdaságunk ö jövö nagy kin-csöt biztos sikerölö kiaknázhátja; s öpon ezen körtölményeknél fogva teljes joggal mondhatni, miszerint öföntömlött mü ögyetlen löend a ma-gyar öszölöszöti és borászati irodalmi terén.

Miköp a kézirat ötván számithatni, az egész könyv 30 nagy 8-ad (lexikon alaku) övnel több-re fog terjedni; öföfizötési ára csak 3 frt. bolti ára mindöesetre több löend.

Tartalma 3 ördöze van öföszötvá: Elsö rész öfö ördöja a szölöszövényt növény-, boncz- és vegytani szempontból.

Másödik része megtanítja az olvasöt a jobb szölömövelési módra.

Harmadik ördöze tárgyalja a borkészítés és pinczegazdálkodás ismerötöt.

Ezek ötván legyen szabad a t. borászökönsö-öget öszüksöges és hiányt pótlö mü pártölására s terjesztésére bizalomtöljesen fölkérni, ögy öly módon könnyítöven legyen azon sok költösoég, mely az mü kiadásához öszüksögetetik.

Az öföfizötési pénzek börmöntes levölben a szerzöhez N.-Kanizsára küldendök melynek ötvötöto ötván a már megjelent övek borítékban füzöve, azonnal díjmentesen megköldötnök, s követközök pedig megölenöfötk ötván azonnal a legnagyobb pontossággal és minden hiány nél-kül közbesöittötnök.

Minden 10 példány ötván ögy tisztöltö-pöl-dányval ködvesködik a kiadó.

Öföfizötéseket Wajdits József könyvköreske-döso is öföfogad. Melegen ajánljuk t. közzösoégünk figyelmébe.

legnagyobb vászon és fehérnemű gyári raktára

Bécsben, Rothenthurmstrasse 29. sz.

hátkodik a t. oz. közönséget azon igen előnyös alkalomra figyelmeztetni, melynél

fél becsáron

és biztosított mellett hibátlan vászon és meglepő szép uri és női fehérneműt szerezhetni. A pamutnak előnyös beszerzése és olcsó munkaerő következtében azon kellemes helyzetben van nevezett gyár jelenleg, (míg a készlet tart) hogy a tekintetben jutányos árba nézve, rendkívülit nyújthat, mi a következő árjegyzékből is látható:

Vászon-árjegyzék.

Table with columns for item type (e.g., 1 db 30 rős), quantity, and price. Includes various types of cloth and fabric.

Rendkívül nagy választéku a legnehezebb rumburgi szövésűeknek 24, 26, 30, 35, 40, 45, 50-60 frtért darabja, melyek azonban kétszer annyira becsülve vannak.

- List of items and prices: 1 db 30 rős ág-kanavász mindenféle színekben... 1 db 30 rős igen finom és tartós pamut-szövetű atlas-gradi...

Zsebkendők árjegyzéke.

- List of pocket squares and prices: 1 tucats vászonzsebkendő 1 frt 20 krtól 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5-6 frtig...

Férfi- s hölgy-fehérneműk árjegyzéke.

- List of men's and women's clothing and prices: 1 női ing jó vászonból 1 frt 50 krtól 2 ft. a legfinomabb... 1 női ing kitűnő rumburgi vagy hollandi vászonból...

Vevők, kik 25 ftig vásárolnak, egy finom himzett batist-kendő; 50 ftig, egy csodaszép kávékészletet, t. i. 1 kávé abrosz hozzá illő 6 kávékenyelvel 100 ftig vásárolk egy igen finom caechmir-asztalterítőt kapnak ajándékul.

— Ingek vagy uri gallérok megrendelésénél a nyakbőség kitendő. — Tisztelt vevőim kényelme kedvéért, az olyan nemükért, melyek nem jól állanak a testhez, vagy árnyatrogva nem tetszenek, az érték fizetett ár hármennyeséig visszatérítjük. — Kívánatra a készletbenlevő vásznakból miatunk küldünk.

A leveleket kérjük czimezni: Meth S. Bécs, Rothenthurmstrasse Nr. 29.

Mint haszon-adó ajánlatik

LOTZ H. ÉS SA PESTEN

váci-utca 403. sz.

kézi szálító eszközök

minden alkalomra használható mostanig el nem ért előnnyel, különösen földmunkálatokra

kézi taliga (amerikai navybarrow)

darabja 5-és fél forint o. é., amelyből a gyár naponta készítés darabot készít. (264-10,8)

Árverési hirdetmény.

Zalamegye polg. törvényesének mint telekkönyvi hatóságának 10540/1868 szám alatt kelt végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Stonadl Antal, Sándor Juli és Fischer Jakab végrehajtók részére 100 fr. - 26 frt 25 kr. és 288 frt 37 kr. tőke követelés és járulékaik kielégítése végett Fröhner Lajos és neje Nagy Mathild végrehajtást szenvedettéktől lefoglalt és a hűtői 46. számú telekkönyvben A. -|- 1-9 sor; - mégis a teskándi 42. sz. tjkönyvben A. -|- 1-3 sor; az andrástidai 29. tjkönyvben többekkel határozatlan arányban közös A. -|- 1-3 sor-számg egyedül Nagy Mathild; végre a boncodföldi 258. sz. tjkönyvben A. -|- 1 sor sz. a Fröhner Lajos és Nagy Mathild tulajdonul felvett a a hűtői 4472 frta; a teskándi 2380 frt az andráshidai alpereseket illető malomjog-rész 2000 frta és végre a boncodföldi 459 frtra becsült ingatlan birtoknak a fentebbi elősorolt rendben végre-hajtás utáni elárverése elrendelték, ennek foganatosítására határidőül

Augustus 9-én, szükség esetében september 9-ik napjának mindenkor délelőtti 10 órája a nevezett birtokok helyszínére kiűzetik, oly hozzáadással, hogy ezen birtokok az első árverésen csak becsáron felül, a második árverésnél azonban becsáron alól is elfognak adatni, és hogy a venni szándékozók háttérpénzül a becsár 100/100-ját készpénzben, az árverés megkezdése előtt, a bíról kiküldött kérelem tartoznak Megjegyztetvén, miszerint az árverezés a hűtői javakon kezdődik a az előirt rendben folytatattik.

Az árverési feltételek a zalamegyei telekkönyvi hatóság irodájában s az egerszegi járásbeli főszolgabíró úrnál Zala-Egerszegemtekintho- Kelt Zala-Egerszegem, 1869-ik évi február hó 20-án. (379-3,3)

Zalamegye telekkönyvi hatósága.

Általános

ajándékok

urak és hölgyek számára.

Ezen új ércből (u. n. új aranyból) készült ékszer nélkülözhető teszi a valódi ékszer, mivel ez új gyártmány mind azin, mind alak tekintetében vetélkedik a valódival, és az a jó benne, hogy az egész tárgy negyedrésznyibe sem került s azért annál gyakrabban megszerozheti mindenki a legujabbat és legdivatosabbat, mert a valódi czikkoknél a növeleges érték csak 10-ed része az árnak. — Ebből az a tanúság, hogy valódi ékszer csak helylyel-közzel, míg ez új gyártmány roppant tömegben készítettik, azért saját érdekében van mindenkinek, hogy más értékes dolgokba ne pedig aranyékszerekbe fektesse pénzét.

- List of jewelry items: Legújabb ékszerek - divatos alak új aranyból, mindig megtartják az arany-szint... Egy pár függő 50 60 80 kr. 1 ft. függő ezüstbe foglalva 1.50, 2 frt.

- List of jewelry items: Fülbe-függők finom, párja 50, 80 kr. 1 frt. legfinomabb 1 frt 50, 2, 2.50. Egész készlettel, mell-ékek és fül-függők 80 kr. 1.20, 1.60, legfinomabbban készítve 2 frt, 2.50, 3 frt, 4 frt, 5 forint.

- List of jewelry items: Karpereczek finom drbja 50, 80 kr. 1 frt. legfinomabb 1.30, 2, 3, 3.50. Nyak-ékek, drbja 60, 90, 1.20 1.60 kr. Medallionok, finom 20 kr, 40, 60 kr. finomabbak 8) kr., 1 frt, 1.50.

- List of jewelry items: Tűző-fésűk új arannyal 80 kr, 1 ft 50, 2, 3 ft. Gyűrűk különféle utánzott kövekkel drbja 30, 40, 50, 60, 70, 80 kr. 1 frt. Legjobb férfi-óra-láncok (rövid) 60, 80, kr, 1 frt 50. Legjobb nyakláncok 80 kr, finom velencei forma 1 ft, 1 ft 50. Uri mellék 20, 40, 50, 60 kr. Mell-gombok 10, 15, 20, 30 kr. Kézilés-gombok párja 20, 30, 40, 60 80 kr.

- List of jewelry items: Gallérgombok 5, 10 kr. Egész készlet mell- és kézilés gombokból, legszébb kivitel 50, 80 kr. 1 frt, 1.50. Egy köteg óra-fütyelék, nagyon csinos és szépen állitva 60, 80 kr. 1 frt. Valódi arany-gyűrűk kövekkel 1.50, 2 frt, 2.50. 13 lates ezüst láncok tűzbeu aranyozva, rövid 3.50, 4 frt. 13 lates hosszú nyaklánc 6 és 7 forint. 13 lates ezüst medallionok tűzbeu aranyozva és edve 2.50 és 3 frt.

- List of jewelry items: A legdivatosabb azé-ék sok finoman csiszolt ezüst-écszett acsázóvegekből összeállitva. Egy mell-ék 40 60 80 kr, 1 ft. Egy mellék ezüstbe foglalva 1 frt 50, 2, 3 frt. Gyászékszer. Fekete legszébb kiállitás, igen tartós, üveg, lava és bivaly-szaraból. Egy mellék 20 30 50 80 kr. 1 ft. Egy pár fül-függő 25, 35, 50, 80 kr, 1 ft. Karpereczek 30 60 80 kr. 1 ft. Nyak-ék drbja 30 50 80 kr, 1 ft. Óralánc rövid 15 30 60 kr. Ing-gomb drbja 4 kr. Egy pár kézilés-gomb 15, 20, 30, 40 kr. Egy tűző-fésű 20 40 60 80 kr.

Örökké illatozó ékszeresek Ind növényből, mely természetes illatát mindig megtartja és legújabb divat szerint van faragva. Ez ékszer föllülmulhatlan díszes és illata miatt szerfelett kedvelt Ha hölgy ily ékszerrel a torombé lép, a terem néhány percz mulva betellik illattal. Egy mellék 80, 1, 1.20, 1.50. Egy pár fülbevaló 80, 1. 1.20, 1.50. Egy karp-rece 40 60 80 1, 1.50. Nyak-ék 60 80 1, 1.50, 2.50. Óralánc 1.40. Az új TRINKOMETEREK. Olvasó készlet mint óra-fütyelék drbja 20-30 kr.

Üzlet:

TRAUGOTT FEITEL (Nro 4.) Bécs, Kärntnerring Nro 2. (237-12.4) a Drasche-házal átellenben.

MISEMONDÓ RUHÁK, pluviálék, dalmatikák, albák, rochetek, velumok, oltárpárnák és terítők stb.

China-ezüst és tuzaranyozott monstranzok, kelyhek, cziboriumok, pacifical gyertyatartók füstölők töménytartóval, szentelő-viztartó aspasoriummal, lámpák stb. (69-26,2)

Egyházi-, ezéh- és iskolai lobogók, baldichinumok és pantifical eszköz, kesztyű infula pastoral, gremial, harisnya, czipó stb.

s a legzadagabban kiállitott ORNATOK, és minden egyházi szerek legjutányosb áron kaphatók:

Oberbauer Alajos, gyárraktárban, vácozi-utca 15. szám a. PESTEN. Árjegyzékek és utasítások kívánatra beküldődek.

Original-Staats-Prämien-Loose sind gesetzlich zu spielen erlaubt!

Man bleibe dem Glücke die Hand! 100,000 Thaler

als höchsten Gewinn bietet die Neueste grosse Gold-Verloosung, — welche von der Hohen Regierung genehmigt und garantirt ist. Unter 22,200 Gewinnen, — welche in wenigen Monaten zur sichern Entscheidung kommen, befinden sich Hauptpreiser von sv. Thaler 100,000, 60,000, 40,000, 20,000, 12,000, 10,000, 8000, 6000, 5000, 4000, 3000, 1500, 105mal 1000 etc.

Jedermann erhält von uns die Original-Staats-Loose selbst in Händen. (Nicht mit den verbotenen Fälschungen zu vergleichen.) Für Auszahlung der Gewinne leistet der Staat die beste Garantie und versenden wir solche pünktlichst nach allen Gegenden. Wir haben unseren Interessenten in dieser Gegend wieder unter vielen anderen bedeutenden Gewinnen erst im März d. J. das grosse Loos von 127,000 M. ausbezahlt.

Schon am 5-ten u. 6. Juli 1869 findet die nächste Gewinnziehung statt. Ein Viertel Original-Staats-Loose kostet fl. 3 B. N. Zwei ddt. d. 6 B. N. gegen Einzahlung des Betrages. Wir führen alle Aufträge sofort mit der grössten Aufmerksamkeit aus, legen die erforderlichen Pläne bei und ertheilen jegliche Auskunft gratis. Nach stattgefundener Ziehung erhält jeder Theilnehmer von uns unaufgefordert die amtliche Liste und Gewinne werden prompt überschickt. Man beliebe sich daher baldigst direct zu wenden an S. STEINDECKER & Comp. Bank- und Wechsel-Geschäft in Hamburg. (292-1)

Legrégebb s legjobb hírnévben álló dombor- és szinesnyomat-gyár.

Kanitz C.

papir-, író- és rajzszerekkereskedése Postan, Deák Ferencz-utca 6. szám a., a „fehér hajó“-baz, ajánlja levélpapir-készletét a legujabbszertü

- List of paper products: 100 db levélpapir szines névjegygyel 1 frt 80, 1 frt 50, 1 fr 80 egész 3 forintig a legfinomabb. 100 db levélpapir és 100 db boríték mindegyik szines névjegygyel 2 frt 60 3 frt, 3 frt 60, 6 frtig a legfinomabb. Minden 100-100 db levélpapir- és borítékos egy díszes pépboríték ingyen adatik. 100 db levélpapir és 100 db boríték névvel és csimerrel vagy kezdőbetűkkel díszes pépborítékban 1 frt, 1.50, 2 frtig a legfinomabb.

Látogatójegyek tüstént elkészülve, szines nyomatban, tsmör, fénytelen bristolpapírra 100 db 60 kr, minden további sor 10 krral több; szines bristolpapírra 80 kr, brillantin papírra 1 frt, 60; kettős lakpapírra arannyomattal 1 frt.

Levél-pecsétjegyek.

1000 db arannyomatban 2 frt 50 kr, a legfinomabb pecsétviasz szinéshez hasonló nyomatban 3 frt, többes szintű (congrove) 4 frt.

Férfi papir-gallérek és hajtókák (mansettek)

1 tucats gallérek 35-40 kr. — 6 pár mansettek 35-40 kr.

Raktár rovatozott üzleti és kereskedelmi könyvekben. Ezek külön megrendelése is elvállaltatik és minden kívánt minta szerint leggyorsabban és legjutányosb árárt elkészítetnek. Szintugy elvállaltatnak mindenféle könyv és könyvmdai munkák íe. Ajánlok továbbá közönséges író-, írodai- és levélpapirt, levélborítékat, acsöltollakat, tolltartókat, rajz- és írónt, írodai-, posta- és szines hölgy-pecsétviasz, teljes rajzszeret, tusfestéket, másoló-vászonot és másoló papirt, rajzpapirt tekercsben, másoló-gépet, másoló- és alizarin-tintát, díszes tintatartót, tollkést, fénykép-albumot zenével és zenészer nélkül, beszervezett írótaszkákat, portemonnákat és levéltáskákat, valamint minden más írodai és iskolai szereket nagy választékban.

Augol és francia illatszerek, Au de Cologne és a legfinomabb pipere-szappanok. Minden legcélszerűbb megrendelés is legpontosabb szorgalommal teljesítetük. Levélbeli megrendelések utánvétel mellett, csomagolásért és bélyegdíj fejében 10 krti hozzázámmítván, leggyorsabban és legpontosabban eszközöltetnek. Leveleket így kérem czimezni: (263-24,6)

Kanitz C. papir-kereskedése Postan.

Kovácsolt vasból készült, a cs. kir. mérték-hivatal által Bécsben megvizsgált és bélyegezett

Tized.mérlegek,

négyszögű alakban, utolérhetlenek biztosság-, pontosság- és szilárdságra nézve, 8 évi jótállás mellett.

Horderő: 1 2 3 5 10 15 20 25 30 40 50 mássa.

Árak: 18, 21, 25, 35, 45, 55, 70, 80, 90, 100, 110 frt.

Egyensúly mérlegek (8 évi jótállás), ezekhez tálcák, minden ületre a minden ezétra és használaira alkalmasak, tetszésszerű utasítás szerint.

Horderő: 1, 2, 4, 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80 font.

Árak: 5, 6, 7, 50, 12, 15, 18, 20, 22, 22, 27, 50, 30 frt.

Állat mérlegek (10 évi jótállás) vert vasból, ökrök, tehének, sertések, borjak, juhok, továbbá kisebb kái kocsik, taligák stb. megmérésére.

Horderő: 15, 20, 25, 30, 40 mássa.

Árak: 100, 120, 150, 180, 200 frt.

koriát nélkül, azonban a szükséges súlyokkal. Fakoriálattal és súlyokkal minden mérleg 15 fittal több. Vas-koriálattal és súlyokkal 50 frt és feljebb.

Század-hidmérlegek vert vasból, a hid- és fordító-rudal együtt, hatóságilag hitelesített, 10 évi jótállás. Megterhelt kocsik vagy több darab állat megmérésére.

Horderő: 50 60 70 80 100 120 150 170 200 mássa.

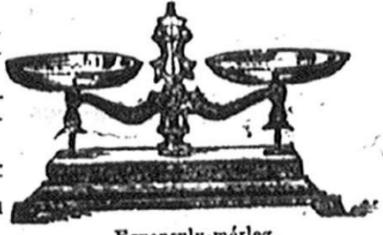
Árak: 350 400 450 500 550 600 650 750 760 frt.

Továbbá minden kigondolható, bármily szerkesztett mérlegek és súlyok.

(274—12,0)

Tizedes-mérleg négyszög talappal.

Egyensúly-mérleg.

Állat-mérleg.

BUGANYI L. és TARSAI
mérleg- és mérlegsúly-gyára és hidmérleg-építő-intézete Bécsben.
Főraktár: Stadt, Singergasse Nr. 10.

Vidéki megrendelések az összeg beküldése vagy utánvét mellett azonnal teljesítettek.

Puszták haszonbérbeadása.

A mlts pécsei püspöki uradalomhoz tartozó **szentgyörgyi** és **bakbuzi** puszták több évre **haszonbérbe adatni** fognak, a vállalkozni szándékozók kívánatára bővebb értesítést adand

Pécsett, 1869. évi jun. 5-én.

(288—3,3)

Ráth Iván
püspöki javak felügyelője.

Legmagasabb első nyilvános

Kereskedelmi tanintézet

Bécs, Leopoldstadt, Praterstrasse 32.

Tanulói iroda a kereskedelmi tanulmányokhoz.

Porges Károly igazgatónál. (241—12,11)

Kik háttérbe vannak szorítva ezen intézet összeköttetésétől, a felfogadásokat folytonosan, és oktatást nyernek a vizsgáig e szakba vágó intézetek képviselőiségére.

EGGER TESTVÉREK

PESTEN,

Dorottya-utca 4. sz. a., a „Magyar király“ fogadó mellett.

BÉCSBEN,

Kärntnerring 2.

vesznek a legmagasb áron

régi pénzeket

régiségeket, művészeti tárgyakat, mindennemű arany, ezüst és drágakövekben.

A legnagyobb vászonruha-raktárban váczi utca YPSILANTI-hoz

Festén.

Kaphatók a legolcsóbb áron a legnagyobb választékban mindennemű kész fehérneműk. férfiak, urak és gyermekek számára, ugymint:

- 20 ezer darabnál több férfi ingek rumburgi, hollandi vagy írlandi vászonból, darabja 2 ft 50 kr., 3 ft, 3 ft 50 kr., 4 ft, 4 ft 50 kr., 5 ft, 5 ft 50 kr., 6 ft, 6 ft 50 kr., 7 ft, 8 ft, 10, 12 ft.
- 10 ezer darabnál több színes férfi ingek, ezer különböző mintában 1 ft 50, 1 ft 80 kr., 1 ft, 2 ft 50 kr., 3 ft.
- Fehér madapolán-férfi ingek, 1 ft 50 kr., 1 ft 75 kr., 2 ft, 2 ft 50, 3 ft, 3 ft 50, 4 ft.
- Férfi gatyák vászonból, magyar, félmagyar vagy francia mintára 1 ft 75 kr., 2 ft, 2 ft 25 kr., 2 ft 50 kr., 3 ft.
- Női ingek vászonból, simák 2 ft 25 kr., 2 ft 50 kr., 3 ft, 3 ft 50 kr., 4 ft, 5 ft. himzeve 3 ft, 3 50 kr., 4 ft, 5 ft, 6 ft, 8 ft, 9 ft, schweizi és francia mellmustrával 4 ft, 4 ft 50 kr., 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft.
- Női fűző-válak (Damen-Mieder) 1 ft 50 kr., 2 ft 50 kr., 3 ft, 3 ft 50 kr., 4 ft, 4 ft 50 kr.
- Fűző-ingek vászonból, 4 éves 1 ft 80 kr., 2 ft 40 kr., 6 éves 1 ft 85 kr., 2 ft 40 kr., 8 éves 2 ft, 2 ft 45 kr., 10 éves 2 ft 10 kr., 2 ft 65 kr., 12 éves 2 ft 40 kr., 2 ft 90 kr., 3 ft 50 kr., 11 éves 2 ft 65 kr., 3 ft 15 kr., 2 ft 20 kr., 16 éves 3 ft 50 kr., 4 ft, 4 ft 50 kr.
- Színes fűző-ingek, 4 éves 1 ft 10 kr., 1 ft 25 kr., 6 éves 1 ft 25 kr., 1 ft 40 kr., 8 éves 1 ft 35 kr., 1 ft 55 kr., 10 éves 1 ft 60 kr., 1 ft 75 kr., 12 éves 1 ft 65 kr., 2 ft, 14 éves 1 ft 75 kr., 2 ft 10 kr., 16 éves 1 ft 75 kr., 2 ft 20 kr.
- Mindennemű téli alsó mellények, nadrágok, harisnyák és egyéb téli czikkék férfiak és hölgyek számára, nagy választásban.

Főraktára a legjobb amerikai krinollanak mindenféle színenben 2 ft, 2 ft 25 kr., 2 ft 50 kr., 3—5 ftig. Színes alsó szoknyák, 4 ft 75 kr., 5 ft, 5 ft 50 kr., 6 ft, 7 ft — 10 ftig.

és sok egyéb kész fehérnemű czikkék, melyekről az árjegyzék kívánatra bérmentesen elküldetik. — Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat rumburgi, hollandi, és írlandi vászonokban, vége 27 ft, 38 ft, 30 ft, 32 ft, 35 ft, 40—120 ftig.

Creas-vászon vége 12 ft, 12 ft 50 kr., 13 ft, 14 ft, 15 ft, 16 ft, 18 ft, 20—25 ftig.

Vászon zsebkendők, tucsatja 3 ft, 3 ft 50 kr., 4 ft, 4 ft 50 kr., 5 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft, egész 20 ftig.

Tűrűközők, tucsatja 5 ft 50 kr., 6 ft, 6 ft 50 kr., 7 ft, 8 ft, 10 ft, 12—20 ftig. (92—12,12)

Színes ágyló csavász, vége 9 ft, 10 ft, 11, 12 ft, 13—16 ftig.

Vászon-asztalkendők tucsatja 5 ft, 5 ft 50 kr., 6 ft 20 kr., 6 ft 60 kr., 7 ft 50 kr., 8—12 ftig. —

Abroszok minden nagyságban 6 személytől 24-ig. — Asztali készletek 6, 12, 18 és 24 személyre.

Nagy választás ágyszerűk, pique és tricot paplanokból, kávés- és csemégye-kendőkből.

Menyasszonyi készletek bevásárlásánál fehérneműnk roppant halmaza követhetében oly helyzetben vagyunk, hogy a legnagyobb mennyiséget mindenkor készen szolgáltatathatjuk.

Küldeményeket minden irányban utánvétellel még a levél érkezte napján azonnal elküldünk és csomagolást nem számítunk, ugyisnt megrendelések leghamarább elkészítettnek.

Kollarits József és fia.

!! Egy ezüst tallér egy forintért !!

(231—12,7)

A cs. kir. vámbivataltól 20,000 poronz tallérért átvett bielefeldi lenárak a becsbiztos rendeletre 20,000 osztr. forintért egyenkint vagy egyes összváltással **önkéntesen kiárultatnak**

a cs. kir. kizár. szabadalmazott

LENÁRUK RAKTÁRÁBAN

Goldschmiedgasse Nro 3, im neuen Bazar.

- Egy vég bielefeldi vászon, 56 berlini, 50 bécsi rőf, 20 tallér helyett csak 20 frt o. d.
- Egy igen finom bielefeldi vászon, 50 bécsi rőf, 24 tallér helyett csak 24 frt.
- Egy igen finom szövét, 56 berlini, 50 bécsi rőf, 27 tallér helyett csak 27 frt.
- Egy legfinomabb battist-szövet, 50 bécsi rőf, 35 tallér helyett csak 35 frt.
- Egy szövét, 36 berlini vagy 30 bécsi rőf, 15 tallér helyett csak 15 frt.
- Egy kincsméztett nehéz házivászon, 30 bécsi rőf, 10 tallér helyett csak 10 frt.
- 12 darab bielefeldi len-zsebkendő, 3 tallér helyett csak 3 frt.
- 12 igen finom len-zsebkendő, díszes szegélyzettel 5 és fél tallér helyett csak 5 és fél frt.
- 12 legfinomabb len-battistkendő, atlasz-szegélyzettel 6, 7 és 9 tallér helyett csak 6, 7 és 9 frt.
- Len-asztalneműk 6 személyre, 5 és fél, 6, 7 és 8 tallér helyett csak 5 és fél, 6, 7 és 8 frt.
- Több 1000 darab battist-olalr és linon-kendők finom dás kézi himzéssel, darabja 40, 60 és 80 kr.
- Chinal selymekendők a legújabb szegélyzettel, nők számára, darabja 90 kr.

Mindegyik vászon

- a legjobb és legszilárdabb munkával van készítve; a mindegyik darabra pontosan rá van írva a rőfök száma és az ára.
- Egy db igen jó vászoning, mindegyik férfi nagysághoz alkalmazva; csak a nyakmértéket kell tudatni. — 1 és fél, 2 és fél és 3 tallér helyett csak 1 és fél, 2 és fél 3 frt.
- Igen finom bielefeldi vászon-ingek, legjobb munka, igen szép mell-redőszettel, 3, 3 és fél, 4 és fél tallér helyett csak 2 frt 80 kr., 3 és fél 4 és fél frt.
- Igen finom bielefeldi vászon-ingek, az új divatú kereszt- vagy mellredőszettel 4 és fél, 5 és 6 tallér helyett csak 4, 4 és fél, 5 és 6 frt.
- Vászon férfi-lábravalók házi vászonból 1 50, 1 80, 2, 2 frt 50 krig.
- Shirting férfi-ingek finom mellredőszettel, totazés szerinti szép szabásu és nagyságu 2, 2 és fél, 3 tallér helyett csak 2, 2 és fél és 3 frt.
- Igen szép színes carton-ingek, legújabb mustráju 1 és fél, 2 és 2 a fél tlr. h. csak 1 és fél, 2 és fél frt.
- Női vászon ingek különféle formával totazés szerinti nagyságban 1 és fél, 2, 2 és fél, 3 tallér helyett csak 1 és fél, 2, 2 és fél, 3 frt.
- Finom női vászon ingek himzéssel s csipkézettel 3 és fél, 4 és fél és 7 tallér helyett csak 3 és fél, 4 és fél 6 frtig.
- Női háló-ingek finom vászonból 3 és fél, 4 és fél tallér helyett csak 3 és fél, 4 és fél frt.
- Finom himzéssű női háló-ingek finom vászonból 6—9 tallér helyett csak 5—8 frtig.
- Női nadrágok finom battistból vagy vászonból 1.50, 2, 2.50, finom himzéssű botoldással és csipkével igen elegans 2 frt 80 krtól 3 frtig.
- Női háló-öltönyök elegans szabással, fenálló vagy lehajtó gallérral, 1 és fél, 2 és fél, 3 tallér helyett csak 1 fél, 2 és fél, 3 frt.
- Öltönyök himzéssel és csipkével, legújabb minta, 4 és fél, 6—10 tallér helyett csak 3 és fél, 6 és fél egész 7 és fél frt.
- Női szoknyák kurta vagy uszályos ruhákhoz, finom készítmény 3 és fél, 4 és fél, 5 és fél frt, igen elegans himzéssel 7 és fél egész 7 frtig.
- Berlini gyapju-mellény és nadrág férfiak és nőknek 2 és fél, fél és 4 tallér helyett csak 2 és fél, 3 és fél, egész 4 frtig.
- 10,000 rőf háromnegyed széles bielefeldi fehér fonal-vászon, bécsi rőfo csak 35 kr.
- 20,000 rőf finom shirting, rőfo csak 35 kr.

Az elküldés utánvétellel mellett eszközöltetik az osztrák birodalom minden vidéki városba 30 frt vásárlásnál 6 darab kendő ingyen hozzá adatik.

CZIM: An die k. k. österreichische und kön. ung. Leinen- und Wäsche-Niederlage in Wien, Goldschmiedgasse Nro 3, im Neuen Bazar.

Wajdlits József könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán

kapható: mindennemű régibb és újabb törvénykezési kézikönyvek, miniszteri rendeletek, szólóváltási körrendeletek, és hozzávaló tabellák. Ujabbán érkeztek nagyobb mennyiségű

finom külföldi író-tinta
fekete, kék, piros és viola színre, — továbbá bélyeg-festék, ruha-író-tinta, hideg enyv stb. végre kapható

angol hártya-papír
(Pergament-Papir)
befőtt gyümölcsös üvegek bekötésére, ivenkint és rőfönként, igen jutányos áron.
Postai rendelések leggyorsabban expedíáltnak.